ФИЛФАКА САГУ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

7-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 69 (1589)
6
АПРЕЛЬ
ЧОРШАНБА
1960 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

МИСЛИ КЎРИЛМАГАН ОҒИРЛИКДАГИ

Ер сунъий йўлдошининг ўн мингинчи айланиши

Совет Иттифоқидан учирилган Ернинг учинчи сунъий йўлдоши 4 апрелда ўн мингинчи марта айланди. ТАСС мухбири олимларга мурожаат қилиб, мана шу ҳодисани шарҳлаб беришни сўради. Техника фанлари доктори, профессор Г. И. Покровский бундай деди:

Совет Иттифоқидан учирилган Ернинг учинчи сунъий йўлдоши оғирлиги жиҳатидан ҳозирга қадар мисли кўрилмаган космик лаборатория бўлиб, 1960 йилнинг 4 апрелига қадар космик фазода 689 сутка давомида айланиб, автоматлаштирилган радио-алоқа ёрдами билан Ерга тинмай илмий информация бериб турди. Шуниси характерлики, йўлдош радиостанцияси ўзига ўрнатилган қуёш батареялари орқали электр энергияси билан таъминланиб турди. Космосда энергиянинг етарлича катта манбаларига эга бўлиш имконияти ана шу йўл билан амалий жиҳатдан исбот этилди. Космосда бўлган энергияни эксплуатация қилиш биринчи марта амалга оширилди. Шундай қилиб, эндиликда инсон космосни амалий мақсадларда «эксплуатация қилиш»га киришди деб шак-шубҳасиз ҳисоблаш мумкин. Космосдаги қуёш электростанцияси, шунингдек Ердаги биринчи совет атом электростанцияси энергетикани бутун инсоният бахт-саодати учун тараққий эттиришда ғоят катта тарихий босқичлардир. Мана шу икки муваффақиятнинг таққослаб кўрилиши илғор совет фанининг тараққийпарвар ва тинчлик характерида эканлигини айниқса ёрқин ифодалайди.

Совет Иттифоқидан учирилган учинчи сунъий йўлдош ёрдами билан олиб борилган ўлчашлар Ер атмосферасининг энг юқориги қатламлари тузилишининг ниҳоятда муҳим хусусиятларини аниқлашга имкон берди. Бу ерда Қуёшнинг аҳволига, хусусан, Қуёш доғларининг сонига боғлиқ хилма-хил процесслар содир бўлмоқда. Масалан, юқори баландликлардаги Ер атмосферасининг ёритилган қисми ёритилмаган қисмига қараганда зичроқ ва иссиқроқ эканлиги, юқори кенгликдаги районлар (Арктика ва Антарктика) устидаги атмосферанинг юқори қатламлари зичлиги ва температураси Қуёшнинг активлик ҳолатига жуда боғлиқ эканлиги аниқланди.

Бу фактлар бутун Ер шарининг метеорологиясида жуда катта роль ўйнайди, хусусан, об-ҳавонинг узоқ муддатли прогнозларини беришни яна ҳам аниқроқ билиш ва яхшилашда муҳим роль ўйнайди.

Физика-математика фанлари доктори, профессор В. В. Добронравов бундай деди:

Совет халқи Совет Иттифоқидан учирилган Ернинг учинчи сунъий йўлдоши планетамиз теварагида ўн минг марта айланганлигини жонажон фани учун фахрланиш ҳисси билан нишонлайди. Учинчи совет сунъий йўлдоши бундан қарийб икки йил аввал — 1958 йилнинг 15 майидан бери Ер теварагида учиб юрган вақтда фанни табиат тўғрисидаги кўпдан-кўп янги муҳим маълумотлар билан бойитди.

Йўлдош орбитаси Ер устида жуда баланддан ўтганлиги (орбитанинг дастлабки апогейи Ер сиртидан 1880 километр масофада эди) туфайли йўлдошнинг аппаратлари Ер атмосферасининг энг юқориги қатламлари ва планеталараро фазонинг унга ёндош зоналарини тадқиқ қила олар эди. Йўлдошнинг учиш ва аэродинамик сифатлари шунчалик яхши бўлиб чиқдики, унинг учиб юриш вақти дастлабки айтилган назарий ҳисоблардан ҳам ошиб кетди.

Йўлдош ҳаракатини кузатиш натижалари, унинг орбитаси эволюциясини айниқса йўлдош Ер атмосферасининг зич қатламларига кирган даврида ўрганиш келажакда учириладиган, Ерга қайтиб кела оладиган йўлдошларнинг орбиталарини ҳисоблаб чиқишда ниҳоятда фойдали бўлади. Бундай йўлдошлар Ер атмосферасининг зич қатламларига кирган пайтида ёнмайдиган ва парчаланиб кетмайдиган қилиб ишланиши керак. Қайтиб келадиган йўлдошларнинг яратилиши планеталараро алоқаларни ривожлантириш учун зарурдир. (ТАСС).

СССР ва Франция халқларининг дўстлиги—тинчлик гарови

Спорт саройида Москва меҳнаткашларининг митинги

В. И. Ленин номли Марказий стадион спорт саройининг Москвада энг йирик деб ҳисобланган зали 4 апрелда одамлар билан лиқ тўлди. Пойтахтнинг кўп минглаб ишчилари, интеллигенция вакиллари, Совет Армияси жангчилари, студентлар бу ерга тўпландилар. Улар бир кун аввал Франция сафаридан қайтиб келган СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев билан учрашдилар. Спорт саройида СССР ва РСФСР министрлари, СССР Олий Совети ва иттифоқчи республикалар Олий Советларининг депутатлари, Совет Иттифоқи маршаллари, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Соат 17. Минг-минглаб кишилар ўринларидан турдилар. А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, Е. А. Фурцева, Н С. Хрушчев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, Д. С. Коротченко, А. Н. Косигин, Д. С. Полянский ўртоқлар президиумга чиққанларида гулдурос қарсаклар бошланди.

КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. И. Устинов ўзининг кириш нутқида Н. С. Хрушчевни Францияга қилган тарихий визити катта муваффақият қозонганлиги билан табриклади. Ўртоқ В. И. Устинов бундай деди:

Сизнинг сафарингиз СССР ва Франция халқлари ўртасидаги анъанавий дўстликни мустаҳкамлашга, халқаро кескинликни янада юмшатишга, Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга олиб келганлигидан совет кишилари ғоят мамнундир.

«Динамо» заводининг шлифовшчиги В. А. Петровский Москва ишчилари номидан Совет ҳукумати бошлиғини қизғин табриклайди.

Барча совет кишилари каби, биз динамочилар ҳам, дейди у,— Сизнинг Францияда бўлишингиз тўғрисидаги ҳар бир хабарни қизғин муҳокама қилиб турдик. Биз ана шу материалларни ўқиб турдик ва гўзал Ватанимиз учун, совет тузумимиз учун, Совет давлатининг тинчликсевар сиёсати учун беҳад қувондик. Биз, совет кишилари тинчлик ҳамда халқлар ўртасидаги дўстлик йўлида изчиллик ва сабот билан кураш олиб бораётгани учун жонажон Коммунистик партиямиздан астойдил миннатдормиз. Бу сиёсат бутун дунёда йил сайин кўпроқ тарафдорлар топмоқда. Қадрдон Никита Сергеевич, бу соҳада Сизнинг хизматингиз бебаҳо каттадир.

Ленин районидаги Ленин номли колхознинг бригада бошлиғи З. А. Капустина Москва областидаги колхозчилар номидан гапиради.

Биз, колхозчилар, дейди З. А. Капустина Н. С. Хрушчевга мурожаат қилиб, бутун совет халқи билан биргаликда, Коммунистик партиямизга, Сизга—тинчлик йўлидаги толмас курашчига чуқур миннатдорчилик туйғуларимизни изҳор қиламиз, Францияга қилган визитингизнинг ажойиб якунларини қизғин табриклаймиз.

З. А. Капустина айтадики, мен 17 йилдан буён бригада бошлиғи бўлиб ишлаб келмоқдаман ва колхозчиларнинг ҳозирги вақтдагидек ҳақиқатан ҳам жуда баланд руҳ билан меҳнат қилаётганликларини илгари ҳеч қачон кўрмаган эдим. Колхозимизнинг аъзолари, — дейди у, севикли пойтахтимиз—Москвага тобора кўпроқ гўшт, сут ва сабзавот етказиб бериш учун, етти йилликнинг иккинчи йили юксак социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш билан нишонлаш учун бутун кучларини сарф қиладилар. Бу эса тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшадиган ҳиссамиз бўлади.

Мен ҳозирги кунда шуни чин кўнгилдан айтишини истайманки, халқларнинг тинчлик йўлидаги қудратли ҳаракати баҳор каби ҳаётбахш кучлар билан тўлиб тошсин.

Оғир машинасозлик заводларини лойиҳалаш институтининг инженери А. А. Федоровга сўз берилади. У совет пойтахти интеллигенцияси номидан гапиради.

А. А. Федоров қуйидагиларни айтади: Мен Францияда душманга қаршилик кўрсатиш ҳаракатида қатнашганман. Шу сабабли совет ва француз халқлари умумий душманга—фашист босқинчиларга қарши биргаликда кураш олиб борган иккинчи жаҳон уруши йиллари ҳеч қачон эсимдан чиқмайди. Герман реваншистчилари яна бош кўтариб, канцлер Аденауэр гитлерчиларнинг немис миллати зиммасига алоҳида вазифа юкланганлиги тўғрисидаги аҳмоқона гапларини такрорлаётган ҳозирги пайтда Франция-Совет дўстлигини мустаҳкамлаш Европада тинчлик учун курашда катта роль ўйнайди.

«Трехгорная мануфактура» ипгазлама комбинатининг ёш йигирувчиси З. Е. Семенкова сўз олади.

З. Е. Семенкова Н. С. Хрушчевга Москва йигит ва қизларининг табрик сўзларини топшириб айтадики, совет ёшлари Лениннинг васиятларига амал қилиб, коммунистларча яшаш ва ишлашни ўрганмоқдалар, Коммунистик партия белгилаб берган планларни муваффақиятли суратда амалга оширмоқдалар.

«Трехгорная мануфактура» комбинатининг йигирувчиси ўртоқ Н. С. Хрушчевни ишонтириб айтадики, пойтахтнинг меҳнаткаш ёшлари улуғ совет халқининг муносиб ўғил ва қизлари бўлмоқ учун, коммунизмнинг актив қурувчилари бўлмоқ учун ўзларининг бутун куч-ғайратларини сарф қиладилар.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев минбарга чиққанида ҳамма уни гулдурос қарсаклар билан табриклайди. Н. С. Хрушчев Францияга қилган сафарининг якунларига бағишлаб катта нутқ сўзлайди.

Совет Иттифоқининг раҳбар арбоблари, дейди Н. С. Хрушчев, чет мамлакатларга қилган сафарларидан қайтиб келиб, сизларнинг олдиларингизда ва сизлар орқали бутун халқ олдида ҳам қилинган ишлар тўғрисида ҳисоб беришлари бизда яхши традиция бўлиб қолди.

Хўш, нега биз Францияга бордик, у ерда бизни қизиқтирган нарса нима эди? Аввало, Президент де Голль ва Франция Республикасининг ҳукумати билан яхшироқ алоқалар ўрнатиб олишни, Франциянинг раҳбар арбоблари билан мамлакатларимизни қизиқтираётган ва ўзининг ҳал этилишини кўпдан бери кутиб ётган масалалар устида фикрлашиб олиш нияти бизда бор эди. Биз халқаро кескинликни юмшатиш, давлатларнинг тинч-тотув яшашини таъминлаш, бинобарин, Европада тинчликни, ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб бу сафарга чиқдик.

Агар сафарга якун ясаладиган бўлса, шуни айтмоқ керакки, бу сафар анча муваффақиятли ўтди. Мен билан генерал де Голль ўртасида бўлиб ўтган музокаралар ва суҳбатлар жуда жиддий ва ғоят фойдали бўлди. Табиийдирки, энг муҳим масалалар устида бизнинг позицияларимиз бир-бирига тўла равишда тўғри келмайди. Лекин батафсил фикр олишиш масалаларнинг кўпчилиги бўйича бир-биримизни яқинроқ тушунаётганлигимизни кўрсатди. Қуролсизланиш масалаларида бизнинг позициямиз билан генерал де Голлнинг позицияси бир-бирига тўғри келади, деб айтсам бўлади, зотан, бу масала хавфсизлик учун, тинчликни таъминлаш учун ташвиш тортаётган ҳамма кишиларни тўлқинлантираётган асосий масаладир.

Сўнгра, Н. С. Хрушчев айтадики, гитлерчилар босқинчилигига учраган Совет Иттифоқи халқларини ва Европадаги бошқа мамлакатларнинг халқларини жуда ҳаяжонлантириб турган проблема Президент де Голль билан бўлган музокараларимиз ва суҳбатларимизда муҳим ўрин олди. Биз, — деб таъкидлади ўртоқ Хрушчев,— Германия проблемаси тўғрисида Франция Президенти билан жуда ошкора суҳбатлашдик. Менингча, энди Франция Президенти ва ҳукумати Совет Иттифоқининг позициясини яхшироқ билиб ва тушуниб олди, биз бўлсак, бу масалаларда французлар томонининг позицияси тўғрисида тағин ҳам конкретроқ тасаввур ҳосил қилдик.

Совет ҳукуматининг бошлиғи айтдики, Германия проблемасини адолатли ҳал қилиш ва герман милитаристларининг тинчликни бузиш хавфини йўқотиш учун ҳамма имкониятлар бор. Ҳамма халқларнинг, шу жумладан, герман халқининг ҳам манфаатларига, ялпи тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш манфаатларига мос келадиган чора-тадбирларни қидиришни сусайтирмаслик керак, деган фикрни айтиб келдик ва айтмоқдамиз, дейди Н. С. Хрушчев.

Совет Иттифоқи реал равишда мавжуд ҳар иккала герман давлати билан сулҳ шартномаси тузилсин, деб талаб қилмоқда. Бундай шартномани имзолаш халқаро вазиятни яхшилашга, «совуқ уруш»ни тугатишга ёрдам берган бўлур эди, социал ва сиёсий тартиблари турлича бўлган мамлакатларнинг бир-бирлари билан яхши амалий ҳамкорлик қилишлари учун йўлни тозалаб берган бўлур эди.

Лекин бу йўлда, дейди Н. С. Хрушчев, ҳали кўп қийинчиликлар бор, чунки баъзи арбоблар, аввало, канцлер Аденауэр Германия билан сулҳ шартномаси тузилишини истамаётирлар ва бу масаланинг Совет Иттифоқи билан Ғарб давлатлари келишиб ҳал қилишига қарши чиқмоқдалар. Улар Шарқ билан Ғарб ўртасидаги тўқнашувда Германия масаласини «куч синаш» объекти қилишга уринмоқдалар. Ўртоқ Н. С. Хрушчев айтадики, бу жуда хатарли позиция. Бу йўл инсониятни уруш ёқасига келтириб қўйиши мумкин, шунинг учун ҳам биз тинчлик сақланишидан манфаатдор бўлган одамларнинг ҳаммасини бу хусусда огоҳлантиришга мажбурмиз. Канцлер Аденауэр бундай позицияда туриш билан, ҳатто, Ғарбий Германияга ҳам ёмон хизмат қилмоқда. У, тинчликка, халқаро кескинликни тугатишга интилаётган ҳамма халқларга катта зарар етказмоқда.

Совет ҳукуматининг бошлиғи таъкидлаб айтадики, Совет Иттифоқи Германия билан сулҳ шартномаси тузиш масаласини Ғарб давлатларига ҳам мақбул бўладиган асосда ҳал қилмоқ учун ҳамма чораларни кўради. Лекин бизнинг бу йўлда сарфлаётган куч ва ғайратимиз ҳеч бир натижага олиб келмаса, Совет Иттифоқи Германия Демократик Республикаси билан сулҳ шартномаси тузади. Европанинг қоқ марказидаги ғайри нормал аҳвол тугатилиши зарурлигини тушунганларнинг ҳаммаси ҳам Совет Иттифоқи билан бирликда шу сулҳ шартномасига қўл қўйишларига аминмиз.

Генерал де Голль билан бўлган учрашувлар ва суҳбатлар натижасида,— дейди Н. С. Хрушчев, биз бир қанча муҳим халқаро масалаларда мамлакатларимизнинг позициясини бир-бирига келиштирмоқ учун асос борлигини аниқладик. Биз Франция билан муносабатларимизга катта аҳамият бермоқдамиз. Европа қитъасидаги икки энг йирик давлат бўлган Совет Иттифоқи ва Франция ўзларининг куч-ғайратларини тинчлик позициясида турган бошқа ҳамма давлатлар билан бирлаштирсалар, Европада янги агрессия ва янги уруш учун ўтиб бўлмайдиган ғов вужудга келади.

Н. С. Хрушчев ўз нутқида Совет Иттифоқи Францияни Ғарбий Германия билан уриштириб қўймоқчи, французларни немисларга қарши қилиб қўймоқчи, деган аҳмоқона уйдирмаларни фош қилиб ташлади. Францияда сўзлаган нутқларимда мен, дейди Н. С. Хрушчев, Совет Иттифоқи Франция Республикаси билан дўст бўлишни ва шу тариқа муносабатларимизни яхшилашни истайди, Франциянинг дўстлари билан ҳам яқинлашиш ва дўст бўлишга интилмоқда, деб айтдим ва буни яна бир марта уқтириб ўтмоқчиман. Бизнинг истагимиз шуки, Франция билан дўстлигимиз унинг бизнинг дўстларимиз билан дўстлигини мустаҳкамлашга ёрдам берадиган бўлсин деймиз.

Сўнгра ўртоқ Н. С. Хрушчев Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида иқтисодий ва маданий алоқаларни ривожлантириш масаласига тўхталиб ўтади. У айтадики, кейинги йилларда Совет-Франция савдоси ҳар иккала мамлакат учун ўзаро манфаатли равишда ривожланди. СССР билан Франция ўртасидаги савдо обороти кейинги олти йил ичида беш баравардан зиёдроқ кўпайди. Президент де Голль билан олиб борилган музокаралар натижасида, дейди Н. С Хрушчев, Совет-Франция савдосини анча кенгайтириш мумкин ва мақсадга мувофиқ, деб топилди. Савдо палатасида савдо-саноат доираларининг вакиллари билан, йирик фирмаларнинг хўжайинлари билан бўлган учрашув ва суҳбатлар Франциянинг савдо-саноат аҳлларидан кўплари Совет Иттифоқи билан иқтисодий алоқалар қилишнинг катта аҳамиятини тушунаётганликларини ва бундай алоқаларни кенгайтиришга интилаётганликларини кўрсатди.

СССР билан Франция ўртасида маданий ва илмий-техника ҳамкорлиги масалалари бўйича Парижда имзоланган протокол тинчлик ва халқлар фаровонлиги манфаатлари йўлида фанни тараққий эттиришга ёрдам берувчи конкрет тадбирларни кўзда тутади. Н. С. Хрушчев атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида ҳамкорлик қилиш юзасидан Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида тузилган битим катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Бу битим Совет Иттифоқининг носоциалистик улуғ мамлакат билан бу соҳада ҳамкорлик қилиш тўғрисида тузган биринчи битимидир.

Сўнгра Н. С. Хрушчев ўз нутқида Франциянинг турли шаҳар ва районлари—Париж, Марсель, Верден, Дижон, Флэн, Бордо ва бошқа жойларга қилинган сафаридан олган таассуротлари ҳақида сўзлади; Торез, Дюкло ўртоқлар билан ва Франция Коммунистик партиясининг бошқа раҳбарлари билан самимий учрашув ҳақида гапирди. Бу учрашув Парижда кичик бир квартирада бўлиб ўтди. Владимир Ильич Ленин муҳожирликда бўлган пайтда ана шу квартирада яшаган ва ишлаган эди. Н. С. Хрушчев Франция касаба союз арбоблари билан учрашувлари ҳақида ҳам гапирди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Франциянинг оддий кишилари билан учрашувлари ҳақида самимият ва зўр таассурот билан сўзлаб берди. Французлар орасида бўлган вақтимизда, дейди у, бизда пайдо бўлган ҳис ва туйғуларни ифодаламоқ учун сўз топиш қийин. Биз бўлган жойларнинг ҳаммасида уларнинг бизга нисбатан кўрсатган дилкашлик ва самимиятларини кўрдик. Французлар экономика, техника, фан, маданият соҳасида ўзларида бўлган яхши нарсаларнинг ҳаммасини бизга кўрсатмоқчи бўлдилар. Франция халқи совет мамлакати элчиларини ўз дўстлари деб билиб, якдил бўлиб табриклади. Бу ҳол бизни жуда тўлқинлантирди, Ватанимиз учун, Совет социалистик давлатимиз учун фахрланиш ҳисларини қўзғатди. Биз французларга, сизлар изҳор қилган самимий дўстлик ҳисларини совет халқига топширамиз, деб айтдик. Шунинг учун ҳам ҳозир мен уларнинг дўстона ҳисларини сизларга зўр мамнуният билан топшираётирман.

Биз,—дейди Н. С. Хрушчев, Франция Республикасининг Президенти генерал де Голлни бизнинг мамлакатимизга давлат визити билан келишга таклиф қилдик. Президент бизнинг бу таклифимизни, ўзининг сўзи билан айтганда, мамнуният билан қабул қилди. Биз, бунга хурсандмиз, чунки генерал де Голлнинг Совет Иттифоқига сафар қилиши фойдали учрашувларимиз ва суҳбатларимизни давом эттиришга имконият беради.

СССР Министрлар Советининг Раиси сўзининг охирида бундай деди:

Сизларга маълумки, бу—Совет ҳукумати бошлиғининг Франция Республикасига тарихда биринчи марта қилган сафари бўлди. Кейинги вақтларда ҳукуматлар ва давлатлар бошлиқларининг бир-бирлари билан учрашаётганликлари ва улар ўртасида бўлаётган суҳбатлар халқаро вазиятнинг соғломланиши, сиёсий иқлимнинг юмшаши учун катта аҳамиятга эгадир.

Парижда 16 майда юксак доирада ўтказиладиган учрашув алоҳида ўрин олади. Бизнинг Францияга қилган сафаримиз, генерал де Голль билан олиб борган музокараларимиз тўрт буюк давлат ҳукуматлари бошлиқларининг шу учрашув вақтида энг муҳим халқаро масалалар бўйича бамаслаҳат бир фикрга келишларига ёрдам беради.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Совет Иттифоқи ва Франция халқлари ўртасида дўстликнинг янада ривожланиши ва мустаҳкамланишини истаганлигини билдирди ҳамда яшасин бутун дунёда тинчлик, деб хитоб қилди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ҳамда кўп марта гулдурос, узоқ давом этган қарсаклар билан бўлиниб турди.

Бутун мамлакат ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқини радио орқали эшитди. Митинг телевидение орқали ҳам эшиттирилди. Совет ҳукуматининг бошлиғи билан ана шу ажойиб учрашув совет кишиларининг КПСС Марказий Комитети ва СССР ҳукуматининг барча халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш ва кенгайтиришга қаратилган ленинча тинчликсевар сиёсатини якдиллик билан маъқуллаётганликларини яна бир марта исбот қилди. (ТАСС).

Венгрия Халқ Республикаси раҳбарларининг табрик мактуби

Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг Раиси Иштван Доби, Венгрия Социалистик ишчи партиясининг биринчи секретари Янош Кадар ва Венгрия Революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг Раиси доктор Ференц Мюнних Венгрия озод қилинган куннинг 15 йиллиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов ва КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев номига табрик мактуби юбордилар.

Мактубда венгер халқининг байрами муносабати билан К. Е. Ворошилов ва Н. С. Хрушчев юборган табриклар учун ташаккур изҳор қилинади ҳамда Халқ Венгриясининг ўтган 15 йил ичида эришган муваффақиятлари қайд қилинади.

Айни вақтда Венгрия Халқ Республикаси Ташқи ишлар министри доктор Эндре Шик СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громикога табрик телеграммаси юборди.

(ТАСС).

СССР Министрлар Совети раиси Н. С. Хрушчев Москвага қайтиб келди. Суратларда: (чапдан). Н. С. Хрушчев Внуково аэродромида. 2. Н. С. Хрушчев аэродромга йиғилганларнинг табригига жавоб бермоқда.
В. Генде—Роте, Е. Кассин, А. Батанов ва В. Егоров фотолари (ТАСС фотохроникаси).

Тошкентни янада

ШАРҚДА ГУЛЛАГАН ШАҲАР

Республикамизнинг пойтахти— Тошкент Совет Иттифоқидаги йирик, обод шаҳарлардан биридир. Совет ҳокимияти йилларида шаҳарнинг қиёфаси тубдан ўзгарди. Бу ерда ёруғ, кенг, кўп қаватлиқ турар-жойлар, завод, фабрикалар, тўқимачилик комбинати сингари гигант корхоналар, мактаб ва институтлар, маданият саройлари ва болалар муассасалари, театр ва кинотеатр бинолари қад кўтарди. Илгари қинғир-қийшиқ, тор ва чанг кўчалар ўрнида икки томонида дарахтлар соя ташлаб турган, асфальт ётқизилган кенг магистраль йўллар, оромбахш соя-салқин боғ ва хиёбонлар барпо этилди. Театр ва Комсомол майдонларидаги чашма-фонтанларнинг атрофи ҳамшаҳарларимизнинг сайргоҳи бўлиб қолди. Шифобахш сув зарраларини сочиб турган ва нурга беланган бундай майдонлар шаҳримизда анчагина бор.

Тошкент Совет Иттифоқининг йирик саноат марказларидан биридир. Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводи, Сталин номидаги тўқимачилик комбинати, «Ташсельмаш», «Таштекстильмаш», Экскаватор, кабель, карборунд заводлари, пойафзал, «Қизил тонг» фабрикалари ва бошқа жуда кўп саноат корхоналари ўзбек халқининг ифтихоридир. Революциядан илгари фақат майда хусусий ҳунармандчилик корхоналарига эга бўлган Тошкент саноати шу қадар юқори даражага кўтарилдики, унинг энг илғор техника билан қуролланган корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлари республикамиз чегараларидан ҳам ўтиб, Ватанимизнинг узоқ ўлкаларига кетмоқда. «Тошкент» маркаси билан чиқарилаётган турли машиналар, қишлоқ хўжалик асбоблари, ажойиб станоклар халқ демократияси ва бошқа чет мамлакатларга ҳам кўплаб юборилмоқда.

Тошкент — илм-фан ва маданият маркази. Шаҳримизда икки фанлар академияси ишлаб турибди. В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети, Тошкент Медицина, Ўрта Осиё Политехника институтлари ва бошқа ўнлаб олий ўқув юртлари, шунингдек кўпгина илмий-текшириш институтларида неча минглаб студентлар, илмий ходимлар илм-фан чўққиларини эгалламоқдалар. Тошкентдаги олий ўқув юртларида Совет Иттифоқининг бошқа шаҳар ва қишлоқларидан, халқ демократияси мамлакатларидан келган ёшлар ҳам илм олмоқдалар. Неча ўнлаб театр, кинотеатрлар, маданият саройлари, кутубхона ва клублар шаҳар аҳолисига маданий хизмат кўрсатмоқда.

Тошкент ўзининг саноати, илм-фан ва маданият ўчоқлари, бутун кўрки ва салобати билан совет шарқида машъалдек порлаб турибди. Бу Коммунистик партиямиз доно ленинча миллий сиёсати тантанасининг ёрқин самарасидир. Шаҳримизни шунчалар обод ва кўркамлаштиришда унинг ватанпарвар гражданлари озмунча меҳнат қилмаганлар.

Пойтахтимизнинг яқин келажакдаги истиқболига назар ташлаш кишини жуда қувонтиради. Тошкентни реконструкциялаш генерал планига мувофиқ шаҳарнинг чегараси анча кенгаяди. Уй-жой фонди уч баравардан зиёдроқ кўпаяди. Янги кўча ва майдонлар, боғ ва парклар, сув ҳавзалари барпо этилади.

Ҳозирда шаҳарнинг марказида ишлаб турган саноат корхоналари, чунончи кўн, Ильич номли, «Подъёмник» заводлари, гўшт комбинати каби айрим корхоналар шаҳар атрофига жойлаштирилади.

Тошкентнинг иссиқ иқлими шаҳар территориясини янада кўпроқ кўкаламзорлаштириш, сув тармоқларини кенгайтиришни талаб қилади. Шунинг учун ҳам парклар, боғлар, скверлар ва хиёбонларнинг ҳажмини етти марта ошириш ва уни 1120 гектарга етказиш мўлжалланаяпти. Пойтахт аҳолисини сув билан таъминлашни яхшилаш мақсадида янги сув ҳавзалари ишга туширилади, сув тақсимлаш тармоқлари кенгайтирилади.

Тошкентнинг кенгайиши муносабати билан шаҳар транспорти ҳам ривожлантирилади. Трамвай линияларининг узунлиги 170 километр, троллейбус маршрути эса яна 75 километр узайтирилади ва автобус йўллари 180 километрга етказилади.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети район ижроия комитетлари билан бирликда бу йил шаҳарни ободонлаштириш юзасидан муҳим тадбирлар белгилади. Шунга мувофиқ 800 минг квадрат метр тротуар ва кўча асфальтланади, 200 минг метрга яқин йўлга шағал тўкилади. Яна 7 минг электр точкаси қурилади ва водопровод колонкалари 330 тага кўпайтирилади.

Шаҳарнинг ирригация тармоқларини кенгайтириш мақсадида 87 километр майда ирригация шохобчалари қурилади, 115 километр магистраль каналлар, 1300 километр майда ирригация шохобчалари тозаланади. Барча районларда 305 минг туп манзарали ва мевали дарахт кўчатлари, 650 минг туп бута, 10 миллион донадан ортиқ гул экилади.

Апрель ойи ичида бутун шаҳар аҳолисининг иштирокида шаҳарни тозалаш кампанияси ўтказилади. Бунда ҳовлилар, саноат корхоналарининг территориялари ахлатлардан ва ҳар хил ишлаб чиқариш чиқиндиларидан тозаланади. Санитария установкалари ремонт қилинади, ахлат яшиклари кўпайтирилади.

Шуниси муҳимки, юқорида белгиланган тадбирларнинг ҳаммаси саноат корхоналари ва ташкилотларнинг маблағлари ҳамда шаҳар аҳолисининг ғайрат ва ташаббуси билан амалга оширилади.

Бу йил ҳам шаҳарда кенг қурилиш ишлари олиб борилади. Шу жумладан 220 минг квадрат метр уй-жой майдони қурилиб, фойдаланишга топширилади. 5840 ўқувчига мўлжалланган 10 та мактаб, 500 ўринли 5 та болалар боғчаси ва 180 болага мўлжалланган иккита ясли ишга туширилади. Чиланзор массивида қурилаётган туғруқхона ва ҳаммом фойдаланишга берилади. Шунингдек шаҳарда ҳаммом-кир ювиш комбинати, икки қишлик ва икки ёзлик кинотеатр шу йил аҳолига хизмат кўрсата бошлайди.

Шаҳримизни янада обод ва кўркам қилиш — бутун жамоатчиликнинг ишидир. Шунинг учун ҳам район ижроия комитетлари, маҳалла комиссиялари, уй бошқармалари халқимизнинг традицион ташаббуси — шанбаликларни тез-тез ўтказиб, уларнинг бутун куч-ғайратларини шаҳарни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга сафарбар этмоқлари лозим.

Х. МАЪРУПОВ,
Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси.

ХУШ КЕЛИБСИЗ

Пойтахтимиз кўркини тамоша қилиш, унинг меҳмондўст халқини кўриш учун деярлик ҳар куни Иттифоқимизнинг турли шаҳарларидан, чет эл мамлакатларидан меҳмонлар келиб турадилар. Театр майдони рўпарасида ўз кўркини кўз-кўз қилиб турган катта меҳмонхона шулар учун қурилган.

Бу меҳмонхона 1958 йилда очилди. «Тошкент руҳи» номи билан дунёга машҳур бўлган Африка ва Осиё мамлакатлари ёзувчилари халқаро конференциясининг қатнашчилари меҳмонхонанинг биринчи истиқоматчилари бўлдилар. Ҳозир меҳмонхонада энг яхши мебеллар ва бошқа анжомлар билан жиҳозланган икки ва уч кишилик 144 хона бор. Шу йил охиригача қолган 114 хона ҳам битказилади ва тўла жиҳозланиб фойдаланишга топширилади. Ана шунда бу ерда 600 меҳмонни кутиш мумкин бўлади. Хоналарда яшаш учун қулай шароитлар яратилган. «Тошкент» ресторани ва «Кафе» эса истаган таомингизни лаззатли қилиб тайёрлаб беради.

Меҳмонхонада кечаю-кундуз ишлайдиган почта-телеграф бўлими, омонат касса, совға-салом магазини, сартарошхона, кийим-кечакни ювиб дазмоллаш бўлими ва справкалар бюроси бор. Чет эллардан келадиган турист ва делегатларга хизмат қиладиган бюро ҳам ташкил қилинган. Бир неча минг сўмлик газета ва журналларга обуна бўлганмиз.

Бу ерда ҳар куни меҳмонларга 139 киши хизмат кўрсатади. Ҳамма хоналар тугал битказилиб, меҳмонлар қабул қилиш кўпайгач, хизмат кўрсатувчилар сони яна 70 кишига кўпаяди ва меҳмонхона ҳовлисида бу йил катта гулзор ташкил қилинади, гулзор ўртасидаги катта фонтан эса атрофни салқин қилиб туради.

Биз Меҳмонхонамизга келувчиларга очиқ чеҳра билан «Хуш келибсиз!» деймиз, уларга маданий хизмат кўрсатишни бундан ҳам яхшилаш тадбирларини кўрамиз.

А. АҲМЕДОВА,
«Тошкент» меҳмонхонасининг директори.

Тошкентдаги «Подъемник» заводи кўпгина чет эл мамлакатларига буюртма бўйича кран тележкалари тайёрлаб беради. Суратда: чет эл мамлакатларига жўнатиладиган кран тележкаларини йиғиш цехида.
А. Палехов фотоси.

ҲАР ЕРДА ТАРТИБ БЎЛСИН!

Кўркам ва серфайз Тошкентимизнинг қаерига борманг ҳамма жойда фаровонлик ва жўшкин ҳаёт нишонасини кўрасиз. Бу коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқ фаровонлиги йўлида тинмай ғамхўрлик қилиб келаётганликларининг яққол далилидир.

Республикамиз пойтахтининг иқтисодий ва маданий қурилиш жиҳатидан йилдан-йилга ўсиб, гуллаб-яшнаб бораётганлиги бизни беҳиҳоя қувонтиради. Ҳамшаҳарларимиз Тошкентнинг Совет Иттифоқидаги илғор шаҳарлардан бири бўлиб қолаётганлиги билан фахрланадилар.

Лекин шу гўзал шаҳримизнинг ҳуснига, қиёфасига доғ туширадиган, ҳамшаҳарларимизнинг маданий савиясига ярашмайдиган айрим нуқсонлар бор. Биз бу мақоламизда ана шу ҳуснбузарлар ҳақида гапирмоқчимиз.

3-автобуснинг тўхташ жойи. Кўпгина йўловчилар эрталабки изғиринда уни кутиб туришибди. Автобус келди. Лекин тўхтамай ўтиб кетди, чунки унинг ичида игна ургундек ҳам жой йўқ эди. Яна кутиш. Йўловчиларнинг тоқати тоқ бўлади. Уларнинг орасида ишга кечикаётганлари ҳам бор. Орадан 20 минут вақт ўтгандан кейин бошқаси келди. Бу ҳам лиқ тўла. Кимлар бир амаллаб автобусга чиқиб олди..., кимлар осилиб кетди. Энди автобус ичидаги маш-машалар ҳақида гапирмай қўяқолайлик.

Бундай аҳволларни Қатортол — Чопонота, Қозировод — Дўмбировод ва бошқа маршрутларда ҳам кўрамиз.

Қисқаси шоферлар шаҳар Совети тасдиқлаган ва газеталарда эълон қилинган графикка риоя қилмайдилар. Автопарк раҳбарлари уларнинг иши устидан назорат ўрнатмаганлар. Ҳа, назорат қилинмайди. Шу назоратсизликдан кондукторлар ҳам усталик билан фойдаланадилар.

Жамоатни, қарияларни, хотин-қизларни ҳурмат қилиш халқимизнинг энг яхши фазилатларидан биридир. Транспорт тўхтайдиган жойларда тўпланиб турган йўловчиларни ҳурмат қилиб, трамвай-троллейбусга, такси ва автобусларга навбати билан чиқиш, ўзидан катталарга, инвалидларга, болали хотинлар ва кекса аёлларга ўз ўрнини бўшатиб бериш маданиятли ҳарбир кишининг маънавий бурчидир.

Лекин шундай кишилар ҳам борки, ўзларининг ҳулқи-авторлари билан кўпчиликнинг нафратига дучор бўладилар. Калинин майдонида троллейбус кутиб бир қанча кишилар туришибди. Улар орасида қариялар, хотин-қизлар ҳам бор. Троллейбус келиб тўхташи билан қаердандир пайдо бўлиб қолган икки ёш йигит одамларни итариб-туртиб, ўзини троллейбусга урди.

Тўғри, уларга ҳеч ким ҳеч нарса демади. Лекин кишиларнинг кўзидаги нафрат ва лаънатни улар сезишмади.

Гоҳо йўловчи транспортларда чекиб ўтирган кишиларни, оғзидан боди кириб шоди чиқаётганларни, оёққа тура олмайдиган мастларни учратасиз. Улардан ҳамма ғазабланади, нафрат билан қарайди. Афсуски, халқ ғазабига дучор бўлган кишилар буни сезмайдилар, тўғрироғи сезишни истамайдилар. Одоб доирасидан чиққан бундай кишилар милиция ёки халқ дружиналарининг қўлига тушгандагина кўзлари очилади.

Юқорида келтирганимиздек кўнгилсиз ҳодисаларга дуч келиб турамиз. Шунда жамоат тартибини бузувчилардан ғазабланамиз, нафратланамиз. Лекин индамай тураберамиз ёки тескари қараб кетаберамиз. «Бу милициянинг иши» деб қараймиз. Тўғри, милициянинг иши. Лекин хиёнатчиларга, безориларга, жамоат тартибини бузувчиларга нисбатан халқ ғазаби, нафратидан кўра юқорироқ жазо йўқ.

Кўча қоидаларини, транспортдан фойдаланиш тартибини бузувчиларга, жамоат осойишталиги ва тартибини ҳурмат қилмайдиган, халқ ҳақига хиёнат қиладиган айрим шахсларга қарши курашда милиция органларига, халқ дружиналарининг аъзоларига ёрдам берайлик.

Л. РАФИҚОВ — ЎзССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи.
Х. НИҒМАТОВ — ЎзССР Министрлар Совети ҳузуридаги радио эшиттириш ва телевидение комитетининг хизматчиси.

К. МИРЗАЖОНОВ, Д. БОРОДИН.
Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий ходимлари.

ТОШКЕНТ МАРКАСИ

Заҳ, қоронғу ҳужраларга жойлашган косибчилик, тўқувчилик дўконлари, болға-босқон, бигиз ва сўзан, танда ва чарх — дунёга донг таратиб турган серқуёш Тошкентимизнинг ўтмиши, саноати ва ишлаб чиқариш қуроллари ҳақида фикр юритар эканмиз, юқоридагилардан бошқа нима ҳам дейиш мумкин.

Эндичи! Пойтахтимиз шу қадар ўзгариб кетдики, у юзлаб саноат корхоналарига эга бўлган йирик индустриал марказлардан бирига, машиналар маконига айланди.

Биргина Тошкент тўқимачилик комбинатида бир минутда 504 метр тайёр газлама ва қарийб минг ғалтак ип ишлаб чиқарилаётгани тўқимачилик саноатимизнинг нақадар юксакликка кўтарилганидан далолат бериб турибди.

Шу нарса қувончлики, Иттифоқимизда ишлаб чиқарилаётган тўқимачилик саноати асбоб-ускуналарининг қарийб 70 проценти «Таштекстильмаш» заводида тайёрланаётир. Шаҳримизнинг шуҳратига шуҳрат қўшиб турган «Ташсельмаш» заводи Иттифоқимизда пахта териш машиналари ишлаб чиқарадиган яккаю-ягона корхона ҳисобланади. Узбексельмашликлар зиммасига эса мамлакатимиздаги барча пахтакор хўжаликларни сеялкалар билан таъминлашдек масъулиятли вазифа юклатилган. Ўрта Осиё республикаларининг пахта тозалаш корхоналари зарур асбоб-ускуналарни «Узбекхлопкомаш» заводидан олаётирлар. Шу завод коллективи тайёрлаб берган асбоб-ускуналар Болгария Халқ Республикасидаги пахта тозалаш заводида муваффақиятли ишлаб турибди.

Ҳозирги кунда Тошкент корхоналарида ишлаб чиқарилаётган кўтарма кранлар, компрессорлар, сунъий ёмғир ёғдирувчи механизмлар, электр асбоб-ускуналари, трактор ва экскаваторлар, Тошкент маркаси билан қардош иттифоқчи республикаларга ва чет элларга жўнатилаётган хилма-хил саноат маҳсулотлари ўтмишда қолоқ, чекка ўлкалардан ҳисобланган Тошкентимизнинг бугунги қиёфасини ифодалаб турибди. Бу, шубҳасиз, шонли Коммунистик партиямиз ленинча миллий сиёсатининг тантанасидир.

Ў. ҒОЗИЕВ.

Бизнинг Черемушкамиз

Тошкентни янада обод ва кўркам қилиш тўғрисида гап борганида Чиланзор массивини тилга олмай илож йўқ. Чунки бу массив бора-бора пойтахтимизнинг энг гўзал шаҳарчаларидан бири бўлиб қолади. Шу кунларда массивга борган киши бу ерда қад кўтарган қўша-қўша кўп қаватли биноларни ва жадал иш суръатини кўриб, бунга ишонч ҳосил қилади.

— Шаҳар меҳнаткашлари, — деди биз билан суҳбатда 153-қурилиш трестининг бош инженери Иван Христафорович Шахсуваров, — Чиланзор массивини Тошкентнинг Черемушкаси дейишади. Жуда яхши ўхшатиш. Черемушка ҳам бизнинг массивга ўхшаб Москванинг жануби-ғарбига жойлашган. Массив қурилиш ишларининг катта ҳажми ва суръати жиҳатидан ҳам Москва Черемушкаси билан беллаша олади.

Чиланзорда ҳозир 56 минг 919 квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилган. Ҳар бири 40—44 оилага мўлжалланган кўп қаватли уйларда 10 мингга яқин киши истиқомат қилиб турибди. Бу уйларни айланиб, ундаги қулайликларни кўздан кечирар экансиз, оддий совет кишиси учун шунчалар ғамхўрлик қилинаётганидан беҳад қувонасиз. Овқат газ билан пиширилиб, хоналар пар билан иситилади. Ҳар бир квартирада ванна ёки душ бор. Хуллас бу уйларда яшаш роҳат. Айниқса хотин-қизлар хурсанд. Чунки уларнинг қўли кўмирга тегмайди, печка, ўчоққа олов ёқилиб, кул тўзғимайди, сув учун пақир кўтариб узоққа борилмайди.

Биз массивнинг марказий Бульварная кўчасидан бормоқдамиз. Икки тарафда салобат билан қад кўтариб турган кўркам бинолар баҳор қуёши ёғдусига чўмиб, ажиб товланади. Биноларнинг деразалари олдидаги тувакларда яшнаб турган гуллар, шойи парда ва чиройли тўрлар бу хонадонлардаги тинч, тўқ ва маданий ҳаётдан далолат беради. Ҳамма биноларнинг биринчи қаватига аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатадиган муассасалар: озиқ-овқат, саноат ва хўжалик моллари магазинлари, поликлиника, болалар боқчаси, буюмларни вақтинча фойдаланишга берадиган пункт, кир ювиш, дазмоллаш пункти, алоқа бўлими ва кутубхона жойлашган. Ана шунинг ўзи массивдаги уйларнинг проекти жуда ўйлаб, оқилона, ижодий равишда ишланганини кўрсатиб турибди.

Чиланзорда қурилиш ишларини 153-қурилиш тресги олиб бормоқда. Ҳозир бу ерда қуриб фойдаланишга топширилган 1—2 кварталлар массивнинг биринчи микро районига қарайди. Бу микро районни трестнинг биринчи қурилиш бошқармаси бинокорлари қурмоқда. Учинчи квартал қурилиши ҳам бу йил тамомланиб, фойдаланишга топширилади.

— 1960 йилда, — дейди бош инженер, — 85 минг квадрат метр турар-жойни фойдаланишга топшириб, 2000 оилани янги уйлар билан таъминлаймиз. Шунингдек, 100 койкали туғриқхона, бир йўла 200 киши ювинадиган ҳаммом, 1000 ўқувчига мўлжалланган мактаб, 2 та болалар боқчаси ва 800 ўринли кенг экранли кинотеатр бинолари қуриб битказилади.

Бу йил фойдаланишга топшириладиган уйларнинг 48 минг квадрат метри Тошкент йирик панелли тайёр уйлар комбинатининг маҳсулотидан қурилади. Демак уйлар қад кўтариб, тез битади. Ҳозир йирик панеллардан қуриладиган уйларнинг фундамент ва цоколларини 2-қурилиш бошқармаси коллективи тайёрлаб қўймоқда. Қўйлиқда қурилаётган қум-шағал фабрикаси ишга тушгач, комбинат тайёр уйларни кўплаб ишлаб чиқарадиган бўлади. Шу сабабли ҳам Чиланзор массивидаги 2 ва 3-микро районлардаги биноларни асосан тайёр уйлардан қуриш мўлжалланмоқда.

Етти йиллиқ охирида Тошкент Черемушкасида 276 минг 71 квадрат метр турар-жой фойдаланишга топширилади — 30 минг 630 киши янги уйларга кўчиб киради.

Чиланзорнинг порлоқ келажаги кишини жуда завқлантиради. Бу ерда келгусида 50 минг том китоб бойлигига эга бўлган кутубхона, муҳташам клуб, стадион, 16 гектарлик маданият ва истироҳат боғи, шифохона, дорихона, катта-катта магазинлар, 10 минг номерлиқ автомат-телефон станцияси, кафе, ресторан, омонат кассалар, қўйингчи кундалик турмушга зарур бўлган барча маданий-маиший муассасалар барпо этилади.

Чиланзорда пойтахтимиз ҳуснига оро бераётган азамат бинокорларга катта муваффақиятлар тилаймиз.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

Суратда: Чиланзор массивининг марказий Бульварная кўчаси.
В. Салов фотоси.

Обод ва кўркам қиламиз!

ЖАМОАТЧИЛИККА ТАЯНГАН ҲОЛДА

Меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш, уларни коммунистик руҳда тарбиялаш жамиятимизнинг онгли ва илғор кишилари қилиб етиштиришнинг энг муҳим воситаларидан биридир. Тошкент меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатиш юзасидан жуда катта тадбирлар амалга оширилмоқда, барча қулайликлар яратилмоқда. Тошкентда жуда кўп маданий муассасалар бор. Барча маданият саройлари, маданият уйлари ва ишчи клублари, турли касбдаги ишчи-хизматчиларнинг ҳақиқий дам олиш жойига айланган. Жуда кўп оммавий-маданий тадбирлар ана шу жойларда ўтказилади. Турли тематик ва ёшлар кечалари, қизиқарли темаларда лекция-суҳбатлар, ёш талантларнинг чиқишлари мунтазам равишда ўтказиб турилади.

Бутун мамлакатимиздаги каби Тошкентда ҳам маданият университетларининг ташкил қилиниши пойтахтнинг маданий ҳаётида катта воқеа бўлди. Ҳозир шаҳарда турли соҳалар бўйича 20 дан ортиқ маданият университети ишлаб турибди. Бу университетларда минглаб киши ўз билимини oширaётир. Бундай университетлар жамоатчиликнинг бевосита иштирокида ташкил этилаётир. Бундан буён ҳам янги-янги маданият университетлари очилади.

Кейинги пайтларда ташкил топаётган халқ театрлари иши ҳам тобора жонлантирилмоқда. Халқ театрлари коллективлари ўз ташаббуслари билан кенг меҳнаткашлар оммасига намунали хизмат кўрсатмоқдалар.

Кутубхоналар маданиятимизнинг муҳим соҳаларидан биридир. Кутубхоналар ишини яхшилаш, китоб фондларини тўхтовсиз ошириш идеологиянинг бу участкасидаги энг муҳим вазифалардан биридир. Ҳозир Тошкент шаҳар маданият бошқармасига қарашли 30 дан ортиқ кутубхона кенг китобхонлар хизматида. Бу йил шаҳар маданият бўлимига қарашли катталар ва болалар кутубхоналарини янги китоблар билан бойитиш учун 30 минг сўмга яқин маблағ ажратилди.

Универсал маданият комбинати ҳисобланган маданият ва истироҳат боғларининг ишини яхшилашга шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети катта эътибор бермоқда. Шаҳар маданият бошқармасига қарашли 10 га яқин парк Тошкент меҳнаткашларининг севимли сайргоҳи, маданий дам олиш жойига айланган. 1959 йилдан бошлаб шаҳар паркларига бепул кириш йўлга қўйилди. Ҳозир паркларни ёзги мавсумга тайёрлаш ишлари қизғин бормоқда. Бу йил паркларнинг капитал ремонти ва капитал қурилишлари учун 5,5 миллион сўм маблағ ажратилган. Ёз мавсумида яна 5 та янги парк очилади. Бу парклар деярли жамоат ташкилотлари ташаббуси билан барпо қилинмоқда.

Шаҳар маданият бошқармаси коллективи оммавий-маданий тадбирларни амалга оширишда янги-янги формалардан фойдаланишга ҳаракат қилмоқда, маданий хизматни яхшилашда кенг жамоатчилик ёрдамига таянмоқда.

А. РАҲМАТУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар маданият бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

Чорсу ўзининг сатҳи жиҳатидан атрофдаги жойлардан анча паст, захкаш бир жой эди. Бу ердан ҳатто ёзнинг саратон кунларида ҳам лой аримас, айниқса қиш кунларида кишиларнинг таъбини хира қиларли даражада ботқоқ ва кўримсиз бўлиб ётарди. Кейинги йилларда Чорсунинг қиёфаси тамомила ўзгариб кетди. Ҳозир у ерга борсангиз Республикамизнинг марҳум президенти Йўлдош ота Охунбобоев ҳайкали ўрнатилган майдонда кечки пайтлари гурунглашиб ўтирган кексаларни, гуллар атрофида сайр қилиб юрган ёш-яланглардни кўрасиз. Октябрь район меҳнаткашларининг ғайрати туфайли Чорсу ҳам шаҳримиздаги обод ва кўркам сайргоҳ жойлардан бири бўлиб қолди. Тарихий ёдгорлик — «Кўкалтош» мадрасасининг тикланиши, майдон атрофига қурилган янги магазинлар ва бошқа бинолар унинг ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди. Суратда: Йўлдош Охунбобоев номли майдоннинг умумий кўриниши. К. Рашидов ва М. Турсунхўжаев фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси)

ШАҲРИМИЗДА БАҲОР

Тонг уфқида баҳор қуёши порлади. Кечаги бевақт қор эриб, ногаҳоний совуқ чекинди. Иқлим олимлари яна совуқ тушади дейишаяпти. Аммо у совуқларнинг умри қисқа бўлади. Эндиги қировлар офтоб тафтига бардош беролмайди. Буни билгувчи деҳқонлар далаларни жадал экишга тайёрламоқдалар. Соҳибкорлар токни очиш маслаҳатини қилаётган бўлсалар ҳам, аммо ҳар эҳтимолга қарши хашак тайёрлаб қўймоқдалар.

Баҳор шаҳримизга табассум билан кириб келди. Баъзи бировлар: «унинг жилвасига ишонманг, орқасидан қовоғини солади», дейишади. Лекин биз унинг хандасига ишонамиз, унинг кулиб боққанлиги чин. Чунки, қиш орқада қолди. Уфққа қарангга: тонг чечаклари қийғос очилаяпти!

Хуллас, шаҳримизга баҳор келди. Бу — билакни шимариб, этакни бар уриб ишга тушадиган фасл.

Русларда: «катта кема катта денгизда сузади», деган ажойиб мақол бор. Шаҳримиз катта. Унинг территориясигина эмас, унинг аҳолисигина эмас, унинг Иттифоқимизда тутган ўрни, Шарқдаги аҳамияти, жаҳондаги шаън-шавкати ҳам катта.

Шу мисраларни ёзгувчига жаҳонгашталик ҳам насиб бўлди. Совет кишиси қайси мамлакатга бормасин, кўрган шаҳарларини ўз шаҳрига таққослайди ва ўзи учун, ўз шаҳри учун маълум хулосалар чиқаришга жазм этади.

Дунёда гўзал шаҳарлар кўп, албатта. Чунончи, мен кўрган шаҳарларим ичида айниқса Парижга, Қоҳирага, Афинага, Римга, Неапольга, Амстердамга, Стокгольмга, Гаагага, Бухарестга мафтун бўлдим. Шулар каби бошқа кўп таърифлик шаҳарларни ҳам томоша қилдим. Ҳар кимга ўз ватани, ўз шаҳри гўзал, жозибали кўриниши ҳақиқатдир. Мен Москвамизни, Ленинградимизни, Киевимизни, Тошкентимизни ўша шаҳарлар билан таққосладим. Менга ўз шаҳарларимиз чиройлироқ, улуғроқ кўринди. Эҳтимол, французга Париж, итальянга Рим гўзалроқ кўринар. Бу ерда гап қайси шаҳарнинг гўзалроқ эканлигида эмас. Агар шундай баҳс очиладиган бўлса, турли шаҳар кишиларининг бири иккинчисини енга олишига кўзим етмайди. Бу гапни очишдан мақсад — Тошкентнинг ҳам ўша шаҳарлар каби катта шаҳар эканини айтишдир.

Катта шаҳарнинг катта хўжалиги, катта қурилиши, катта ташвишлари бўлади. Шаҳар ижроия комитетида бирор ходимнинг бирор соат тинч ўтиролмаслигининг сабаби ҳам шунда. Чиндан ҳам, унинг тинч ўтирмаслиги керак. Кишиларни ўзидан қочирмаган, аксинча, гражданлар билан доим алоқа қилиб турадиган, ўзига иш топадиган, тиниб-тинчимайдиган совет ходими обрўли бўлади. Бундай ходимдан шаҳарга манфаат етади.

Шу кеча-кундузда шаҳарда иш шу қадар кўпки, юзаки қараганда, ҳаммасини эплаш жуда қийиндай кўринади. Қиш ичи қор-ёмғир остида йўллар бузилди, тузатиш керак. Боғларга, кўчаларга, майдонларга миллион-миллион кўчат экиш шарт. Кузда бошланган қурилишларни жадаллаштириш зарур. Бухородан газ келаяпти: корхоналар, уйлар, гражданлар унга муштоқ. Транспортда тартибсизликлар кўп. Ишчилар шаҳарчасидан Тўқимачилик комбинатига троллейбусда етиб бориш учун тиқилинчда анча эзилиб олиш керак... Бир ёқда — телефон можароси: мевазорда телефон бўлмагани учун, бир жувон уйида қийналиб туғибди; яна бир ёқда — мактаб етишмайди, масалан, Тешик қопқа массивида бир смена тугул, икки сменага кўчиш ҳам муаммо!..

Тошкент, бир томондан, — улуғ, муҳташам бино, гўзал шаҳар; иккинчи томондан — майда-чуйда камчиликлар беҳисоб.

Бу — табиийдир, чунки Тошкент қурилаётган шаҳар. Унинг икки минг йиллик тарихи бўлса ҳам, ана шу узун тарих давомида халқ учун бирорта катта бино қурилгани йўқ, бирорта кўча ёки майдон обод қилингани йўқ. Дарвоқе, Октябрдан аввал Тошкентда уч-тўртта масчит, мадрасадан ва хусусий мулк бандаларининг чор девор билан ўралган захн уйларидан бошқа қандай имoрат бор эди?!..

Совет ҳокимияти йилларида давлатимиз ўз табиатига хос улуғлик ва саховат билан Тошкент қурилишига жуда катта маблағлар ажратди. Ана энди, латофатли баҳор тонгида шаҳарни бир кезинг! Шонли республикамиз пойтахтининг мақтовли камолини, беқиёс жамолини кўрасиз. Унинг ҳуснига ҳусн, савлатига савлат қўшгингиз келади!

Дам олиш кунлари Тошкент гражданларининг ғайратини кўриб, ҳавас қиласиз. Ариқлар тозаланаяпти, кўчалар текисланаяпти, дарахтлар ўтқазилаяпти ва яна аллақанча ишлар қилинаяпти. Айниқса, Октябрь районида истаган маҳаллангизга борсангиз — катта ҳашарни кўрасиз. Район раҳбарлари халқ ҳаракатига бошчилик қиладилар. Райком секретари Рафиқ Нишонов ҳам, ижроком раиси Мирвали Мирхўжаев ҳам иш бошида. Қарабсизки, бир кунда қанча йўл тузатилибди, аллақанча кўчат экилибди, ариқлар кўкламнинг айқириқ сувига тахт қилинибди!

Афсуски, ҳамма ерда шундай эмас ва баъзида кўнгилни хира қиладиган ҳодисаларга ҳам дуч келасиз. Баъзи кишилар коммунал уйга: «бу менинг уйим эмас, комхоз қарасин» деб эътибор қилишмайди. Ҳатто, ўзлари қилган арзимаган сарфга давлатдан ҳақ сўрашади. Яқинда шундай бир ҳодиса юз берди. Биринчи Май кўчасида турувчи бир граждан Тошсовет депутатини йўқлаб келди. Мен уни қабул қилдим. Эзма ариза берди. Уйини ўзи ремонт қилгани учун комхоздан юз сўм пул талаб қилибди. Мен унинг уйини бориб кўрдим. Кенггина бир хона ва бир йўлак экан. Ҳалиги киши шуни оқлабди, зинага беш-олтита ғишт терибди. Оҳак билан ғиштга ва ўз меҳнатига комхоздан пул даъво қилаяпти. Мен уйнинг олдини — кўчани кўздан кечирдим. Бирорта дарахт экилмаган. Сабабини сўрасам, «уй меники эмас, комхозники, комхоз эксин!» — дейди. Мен унга уй оқлаш, дарахт ўтқазиш учун бунинг фарқи йўқлигини ҳар қанча тушунтирсам ҳам, тушунишни истамади. Мен унга комхоздан юз сўм пул олиб бердим. Лекин дилим сиёҳ бўлди.

Мен шу мақоладан фойдаланиб, ободончиликка бундай муносабат халқ учун, шаҳар учун, келажагимиз учун зарарли эканини айтмоқчиман. Совет граждани ўз уйи, ўз шаҳрига бундай деб қарамаслиги керак. Шу уйда сиз яшаб турибсиз, демак, шу уй сизники. Хусусий мулк деган нарса аста-секин йўқолиб кетади. Шу уйда сиздан кейин болаларингиз яшайди. Улар: «меники-сеники», деган сўзларни ишлатмайди. Уй, кўча, шаҳар, республика, Ватан — ҳам сеники, ҳам меники. Демак, ҳаммамизники!

Мана шу ҳаётий онг тан-жонимизга сингмоғи шарт.

Алқисса, гўзал шаҳримизга баҳор кириб келди. Йўлларга, кўчаларга, майдонларга, анҳор бўйларига, боғларга чиқайлик. Битта бел, битта кетмон битта замбил дастмоя. Бир метр ҳам нотекис ер, бир парча ҳам дарахтсиз йўл, бир қарич ҳам лойқа ариқ қолмасин. Кўкаламзор шаҳримиз бундан ҳам яшнасин.

Ҳаммамиз ҳамжиҳат бўлайлик. Маҳаллий Советларнинг ёнига кирайлик. Агар халқ мададкор бўлмаса, гражданлар ёрдам бермаса, аҳоли ҳамкорлик қилмаса, — ижрокомларнинг иши қоғозбозликдан нарига боролмай қолади. Бу ҳақиқатни ижроком раҳбарлари билганидек гражданлар ҳам билсинлар.

Тошкентимиз билан фахрланайлик.

Баҳор ҳашарига чиқайлик, ҳамшаҳар дўстлар!

Ҳамид ҒУЛОМ,
Тошкент шаҳар Советининг депутати.

ЯШИЛ БОЙЛИК КЎПАЙМОҚДА

Шаҳар меҳнаткашларининг кенг иштирокида кўкламда кўчат экиш ойлиги ўтказиш яхши традицияга айланиб бормоқда. Мартда ўтказилган бу йилги ойликда Тошкент аҳолиси актив қатнашди. Ўз шаҳрини соя-салқин қилиш, гулзорга айлантиришга аҳд қилган меҳнаткашлар ўқувчи ва комсомоллар иштирокида 500 минг тупдан ортиқ турли дарахт кўчатлари ўтқазилди. Жамоат ва уй-жой бинолари, турли саноат корхоналари янги магистраллар, шифохона, мактаб ва маҳаллаларда ойлик уюшқоқлик билан ўтди. Қурилиш министрлигига қарашли уй-жой бинолари ҳовлиларида, тўқимачиларнинг социалистик шаҳарчаси ва комбинат территориясида, Тошкент чинни заводида ойлик ишчи-хизматчиларнинг иштирокида айниқса намунали ўтказилди. Октябрь районидаги кўпгина маҳаллаларни кўркам ва обод қилишда жамоатчилик ўз ихтиёри билан актив қатнашмоқда. Октябрь район коммунал хўжалик бўлимининг ободончилик ишига аҳолини кенг жалб этиш тажрибасидан ўрнак олса арзийди. Ленин районининг комсомол ёшлари ва мактаб ўқувчилари ҳам кўкаламзорлаштириш ишларида актив иштирок этаётирлар.

Ўз шаҳарларини севган яшил бойлик дўстларининг ғайрати билан Тошкентда кўчат ўтқазиш ойлиги плани ошириб бажарилди. Энди бундан буён шаҳар жамоатчилигининг диққат-эътибори ана шу ўтқазилган ниҳолларни яхшилаб парвариш қилиш, нобуд бўлишига йўл қўймасликка қаратилиши керак.

В. И. НАРУЦКАЯ,
Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бошқармасининг бош агрономи.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

ТОШКЕНТ 1960 ЙИЛДА

◆ Шаҳарнинг бюджети 864 миллион 185 минг сўм миқдорида тасдиқланди. Шундан 507,7 миллион сўм социал-маданий эҳтиёжларга сарфланади.

◆ Шаҳар саноати 7500 миллион сўмлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқаради.

◆ Уй-жой майдони 5734,4 минг квадрат метрга етади. Ўртача ҳисоб билан шаҳарнинг ҳар бир аҳолисига 6,1 квадрат метрдан жой тўғри келади.

◆ Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш тадбирларига 74 миллион сўм ажратилган. Бу ҳар бир кишига 80 сўмдан сарфланади, деган гап.

◆ Мактаб ва мактаб-интернат, болалар боғчалари ва яслилар, касалхоналар ва бошқа медицина муассасалари қурилишига 38,4 миллион сўм ажратилган.

◆ Канализация ва водопровод иншоотлари қурилишига 32,9 миллион сўм сарфланади.

◆ Шаҳар транспорти 359,3 миллион йўловчини ташийди.

◆ Шаҳар меҳмонхоналаридаги ўринларнинг сони 1125 тага етади.

◆ Аҳолига 33 та кинотеатр хизмат қилади.

МЕҲМОНЛАР ТОШКЕНТ ҲАҚИДА

Чет эл мамлакатлари билан маданий ва дўстлик алоқалари ривожланган сари Тошкентга келиб кетаётган меҳмонлар ҳам кўпаймоқда. Улар серқуёш Ўзбекистон пойтахтининг совет даврида нақадар гуркираб ўсаётгани, ўзбек халқининг тўқ ва маданий турмуши, Тошкентдаги ободончилик ва қурилиш ишлари билан қизиқиб танишадилар. Кўпинча меҳмонлар кўркам Тошкент ҳақида ўз фикрларини ёзиб қолдирадилар. Мана улардан баъзиларини келтирамиз.

«... Гоҳ у ерда, гоҳ бу ерда қад кўтарган янги типдаги ҳашаматли жамоат ва уй-жой бинолари кўзга ташланади. Тошкент ўзининг хушманзараси, ўзбек миллий нақшлари билан безатилган «Тошкент» меҳмонхонаси каби бинолари билан ажойибдир.

Марсель ЮИСМАН,
Француз хотин-қизлари союзининг вице-раиси».

«Ҳар йили Тошкентнинг халқаро катта аэропортига Жануби-Шарқий Осиёдан минглаб визитчилар келиб туради. уларни коллективлашган намунали чорва фермаларига олиб боришади, безгак касаллиги батамом йўқотилган қишлоқларни, оёқ кийимидан тортиб, йирик қишлоқ хўжалик машиналаригача ишлаб чиқарадиган катта корхоналарни кўрсатишади. Жуда кўп мактаблар, университет, шифохоналар, театрлар ва бошқа маданий муассасалар ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Бу ютуқларнинг ҳаммаси ўз мамлакатларини ривожлантириш иштиёқи билан тўлиб-тошган Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари компартиялари учун ишончли қурол ва намуна бўла олади.

Аверелл ГАРРИМАН,
АҚШнинг СССРдаги собиқ элчиси».

«Тошкент мени ўз қиёфаси билан ҳайратда қолдирди. У ўзининг замонавий ободончилиги билан мен яқинда бўлган Осиёдаги бошқа марказий шаҳарлардан фарқ қилади. Архитектураси миллий бўлишига қарамай, Тошкент кишида Европа шаҳарларидек таассурот қолдиради.

Жулия ГЕНДЕРСОН,
Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Секретариати социал масалалар бўйича бюросининг директори».

«Тошкентнинг бош магистралларидан бири Анҳор канали устидан ўтган Навоий кўчаси ўзининг ҳозирги замон бинолари билан эски шаҳар қолдиқларини тобора қисиб чиқармоқда. Бу ўлкада кечагина янгилик деб ёзилган нарса бугун эскириб қолади — олға қараб силжиш шу қадар тез. Тошкентга ҳусн қўшиб турган Комсомол майдони Европанинг мақталган шаҳарларидаги бульвар ёки майдонлардан сира қолишмайди.

Карель ДВОРЖАК,
чех журналисти».

СОҒЛИҚ ТОЗАЛИККА БОҒЛИҚ

Пойтахтимизнинг кўпгина маҳаллаларидаги меҳнаткашлар ўзлари турадиган жойларни, майдонларни обод ва гулзор қилиш, кўчалар, ариқлар четига дарахтлар ўтқазиш, якшанбаликлар ташкил қилиш каби ишларда актив қатнашадилар.

Аҳоли яшайдиган жойларни санитария қоидаларига риоя қилинган ҳолда озода тутиш меҳнаткашлар соғлигининг гаровидир. Чунки чиқинди, супуринди ва ахлатлар ҳар жойда тўпланиб, ивирсиб ётса, кишининг таъбини хира қилишдан ташқари, инсон ҳаёти учун зарарли бўлган микроб ва ҳашаротларнинг кўпайиши учун йўл очади. Масалан, уй супуриндиси, ошхона чиқитлари ташланган жойда дифтерия микроблари беш кундан 24 кунгача, қорин тифи таёқчалари 4 кундан 42 кунгача яшай олади. Ахлатлар кўпроқ туриб қолса, аммиак, метан каби бадбўй газлар ажралиб чиқиб, ҳавони бузади. Бу жойларда кўпайган микроблар эса ҳаво орқали инсон организмига киради, озиқ-овқатларга тушади, ёмғир сувлари билан қўшилиб ариқ ва ҳовузларни булғатади. Хуллас, медицина фани қаерда ифлослик авж олган бўлса, ўша ерда касалликлар кўпайишини жуда кўп далиллар билан исботлаб берган.

Шу сабабли ҳам жамоатчилигимиз, айниқса маҳалла комиссиялари, уларнинг активлари, қолаверса ҳар бир оила турар-жой, ҳовли, майдон, кўча, ариқларнинг озодалиги учун жавобгардирлар.

Бунда район ижроия комитетлари, комсомол ташкилотлари, мактаб ўқувчилари ва студентлар жонбозлик кўрсатишлари лозим. Айниқса бу ишда район Советлари ижроия комитетларининг озодалик ва санитария комиссиялари ҳамда участка милиционерлари катта ташкилотчилик ишларини олиб боришлари лозим. Кўркам шаҳримизнинг ҳуснига доғ солувчиларга, кўча ва майдонларни ифлос тутувчиларга қарши кескин кураш олиб бориш лозим, уларни кўпчилик олдида изза қилиш керак.

Соғлиқнинг яна бир катта душмани пашшадир. Шунинг учун ҳам пашшага қарши кураш медицина ходимлари билан бир қаторда бутун жамоатчиликнинг диққат марказида бўлиши, пашшага қарши кураш ойлигидан унумли фойдаланиш лозим.

Агар ҳар бир оила, ҳар бир маҳалла, ҳар бир район ўз территориясини санитария-гигиена қоидаларига мувофиқ озода тутса, аҳоли ўртасида дизентерия, тиф ва бошқа хавфли касалликлар бўлмайди. Буни ҳамма ёқда тушуниш керак. Соғлиқ тозаликка боғлиқ.

М. МУХТОРОВ,
Тошкентдаги 15-амбулатория мудири.

Ўз кучимиз билан

Бизнинг «2-Чархкамолон» маҳалламиз бундан икки-уч йил муқаддам нообод жойлар эди. Ўша пайтда кўчаларимиз тор бўлиб, ёзда тупроқ-чанг, қишда эса лойдан йўловчилар қийналарди. Бунинг устига маҳалла аҳолиси яшайдиган уйлар ҳам кўримсиз эди.

Маҳалламизнинг каттаю-кичиги ўз кучи билан территорияни обод қилиш, кўча ва ҳовлилар қиёфасини ўзгартишга киришди. Уюшқоқлик ва ҳамжиҳатлик туфайли кўримсиз бинолар ва тор кўчалар ўрнига кўркам уйлар ҳамда кенг йўллар бунёдга келди. 610 хонадоннинг ҳаммаси Ильич нурлари билан ёритилди, водопровод келтирилди. Бу ишларни амалга оширишда маҳалламиз отахонлари — кекса пенсионерлар Мирвали Мирқосимов, Абдиқодир Анваровлар бош бўлишди. Улар яқинда маҳаллада чойхона ва клуб очиш лозимлигини ҳам активлар ўртасига ташлаган эдилар. Мана ҳозир маданият ўчоғи — клубга эгамиз.

Баҳор шамоли эсиши билан кўча ва ҳовлиларга яхши ният билан кўчат экиш бошланди. Эрта баҳорда Завқий, Зебинисо, Тоҳир, Парвоз ва Бўстонлиқ кўчаларига экилган 1100 тупдан ортиқ тол, терак, олича ва бошқа дарахтлар ҳозир куртак чиқариб, гул очиб кўчаларимиз ҳуснига-ҳусн қўшаётир.

Ҳали қиладиган ишларимиз кўп, режаларимиз катта. Маҳалла меҳнаткашлари ўзлари яшаб турган территорияни бундан ҳам гўзал ва обод қилишга бел боғлаганлар.

Қ. ЛУТФУЛЛАЕВ,
Фрунзе районидаги «2-Чархкамолон» маҳалла комитетининг раиси.

Тошкентнома

(М. ШАЙХЗОДАНИНГ ШУ НОМЛИ ПОЭМАСИДАН)

Яшнаётир Тошкентимиз, мози қолди орқада.
Коммунизм диёрига элтаётир ҳар қадам.
Олмаота, Боку, Таллин, Киев билан қўлма-қўл,
Аҳд қилишган Иттифоқда босилмоқда олға йўл.
Жаҳоншумул шаҳарларнинг сирасида шаҳримиз,
Харитада унинг рамзи — беш бурчак қизил
юлдуз.

Фонтанларда ярқираган гулдаста олмоссимон,
Бу — шаҳримиз юрагида дўстлар учун армуғон.
Донишмандлар анжумани бизнинг Академия,
Ўлкадаги билимларга юксак даргоҳ ва мия.
Боқ, Ильичнинг на қадарли мурувватли имзоси,
У қўл қўйди: яратилди Тошкентда Дорилфунун.
Туркистонда барча олий мактабларнинг асоси,
Ленин амри — билимларга қанот берган чин
қонун.

Дорилфунун даргоҳидан ёшлар чиқиб ҳар ёққа,
Ленин нурин элтмоқдалар шаҳарларга,
қишлоққа.

Ҳовлисига кирганидай бизга келар пахтакор,
Кенгашгали иши бордир олим пахташуносда.
Аслин десам: шаҳрим ўзи пахтачидир
миришкор.

Зарур бўлгач ҳашарчимиз кучимиз аямасдан...
Мирзачўлнинг агрономи, Тошкентдаги инженер
Пахтамизни асраб териб топширмоқнинг ғамин ер.
Кеча билан эртанги кун бугун важи қариндош,
Бу кечаги Тошкент, аммо эмас кечаги Тошкент,
Кеча билан бугун ёру аммо эмас ўриндош.
Жин кўчалар, эгри-бугри маҳаллалар ўрнини
Замонага уйғун янги иморатлар эгаллар,
Шу яғринли кенг шаҳарнинг ўзига боп тўнини
Ўзбекнинг ўз услубида меъморчилар тикарлар.
Ишхоналар, ошхоналар, гўштхоналар, заводлар,
Идоралар, магазинлар, шифохона, мактаблар,
Шунча уйни кенг бағрига сиғдиролган зўр шаҳар
Кийинтирар ва ўқитар, тўйдирар ва ишлатар.
Ҳовуз бўйи чойхонада гул гиламда олиб тин
Оқпар чойни саратонда ичмаган билмас қадрин!
Бир пиёла чой узатган бизга бўлур дўст-ҳамдам,
Ошнамиз қанча ортса, ётлар бўлур шунча кам.
Ҳеч қаерда Тошкентчалик, балки, бозор топилмас,
Ҳафтамизнинг етти куни раста-дўкон ёпилмас,
Нонин, гўштин, қандолатин, майизинми айтайин,
Паловини, тар мевасин, қимизинми айтайин?
Тошкентликнинг мазмунида асрларнинг қиймати:
Тошкентга илк дарахт эккан боғбонларнинг
ҳиммати.

ЎН ОЛТИНЧИ МАДАНИЯТ УНИВЕРСИТЕТИ

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасининг ишчилар клубида маданият университети очилди. Университетда санъат факультети ташкил қилинди. Машғулотларга 180 ишчи ва хизматчи қатнашмоқда.

Янги ташкил этилган университет касаба союзларининг областимиздаги 16-университетидир.

Т. ЗУФАРОВ.

МАКТАБ БОҒИ

Пойтахтимизнинг Ленин районидаги 154-мактаб ўқувчилари коллективи кўчат экиш ойлигини намунали ўтказмоқдалар. Ёш мичуринчилар 500 тупга яқин мевали ва декоратив дарахт кўчатлари ўтқаздилар. Улар ҳозирги вақтда мактаб боғидаги дарахтларнинг ортиқча шохларини буташ, пайванд қилиш, тагларини юмшатиш билан шуғулланмоқдалар.

И. РУСТАМОВ.

Тошкентдаги Тез ёрдам клиник касалхонаси кўз касалликлари бўлимининг бошлиғи доцент М. Комилов ростовликларнинг ташаббусига қўшилиб, иш соатидан ташқари вақтларда Октябрь районидаги 4-поликлиникага бориб, беморларни даволашга ёрдам бермоқда. Шу йилнинг биринчи кварталида кўз касалликлари бўйича тажрибали врач Комилов поликлиника медицина ходимлари билан 49 та консультация ўтказди, фойдали маслаҳатлар берди. Суратда: доцент М. Комилов поликлиниканинг ассистенти С. Умаров ва кўз касалликлари врачи Я. Раҳматова ўртоқларга консультация бераётир.

В. Салов фотоси.

ОБЛАСТИМИЗДА ЧИГИТ ЭКИШ БОШЛАНДИ

Экишни қисқа муддатда сифатли ўтказиш учун бутун куч ва моддий-техника воситаларини сафарбар этайлик!

Янгийўл районидаги Киров номли колхознинг Т. Афенов бошлиқ бригадасида чигит экиш бошланиб кетди. Суратда: механизатор Али Белялов, сеялкачи К. Умаров ва регулировшчик К. Укосов ўртоқлар иш устида.
О. Қозоқбоев фотоси.

ЭКИШНИ 8—10 КУНДА ТАМОМЛАЙМИЗ

Колхозимиз бу йил 2400 гектар ерга чигит экади. Биз бу ерларни эрта куздаёқ сифатли қилиб шудгорлаб 12 минг тонна маҳаллий ўғит чиқариб солдик. 1337 тонна фосфор кам ҳосил ерларга солинди. 36500 кубометр ариқ-зовурлар тозалаб қўйилди. Ғўза қатор ораларини ишлайдиган 54 та трактор, 32 сеялка, 400 дан ортиқ борона, 16 чизель, 11 та мола ва бошқа механизмлар сифатли ремонтдан чиқарилди.

Чигит экиладиган майдоннинг ҳаммасини бороналаб қўйдик. Бу эса ер намининг узоқ сақланишига имкон беради.

Тажрибали механизатор Ҳошим Абдуназаров ўз таклифини амалда синаб кўриб, колхозимиз меҳнаткашларининг ҳурматига сазовор бўлди.

Унинг таклифи билан ДТ-24 тракторига пол оладиган қишлоқ хўжалиги асбобининг бир палласи осилиб, 2 та грейдер ва 2 та бульдозер ёрдами билан ер текисланмоқда. Бу жуда ҳам яхши натижа бераяпти. Ўша агрегат билан бир кунда 100 кишининг иши бажарилмоқда. Бир гектар ер кетмон билан текисланганда 35 сўм сарфланса, Х. Абдуназаров усули қўлланилганида 5 сўм сарфланмоқда.

Бу йил 1200 гектар ерга чигитни квадрат-уялаб экамиз. Квадрат-уялаб экишни агротехника қоидалари асосида қисқа муддат ичида бажариш мақсадида 180 комсомол-ёшлар махсус қисқа курсларда ўқитилди. 200 тонна уруғлик чигит ташиб келиниб, дуст гексохлоран билан дорилаб қўйилди. Чигит ивитиладиган махсус ўралар тайёрланиб, алоҳида кишилар ажратилди. Буларнинг ҳаммаси чигит экиш ишини эрта бошлаб юбориш имкониятини берди. Биз механизациядан тўла ва унумли фойдаланиб, экишни 8-10 иш куни ичида тамомлаймиз

М. НУЪМОНОВ,
Бекобод районидаги Дзержинский номли колхознинг бош агрономи.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ЧИГИТ ВА МАККАЖЎХОРИ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1960 ЙИЛ 5 АПРЕЛГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Чигит экиш	Маккажўхори экиш
Бекобод	9,5	26,7
Янгийўл	2,8	38,3
Чиноз	1,4	10,0
Гулистон	1,04	25,4
Янгиер	0,9	19,0
Оққўрғон	0,7	27,2
Ўрта Чирчиқ	0,7	8,1
Бўка	0,6	10,1
Сирдарё	0,2	23,5
Орджоникидзе	0,1	10,5
Пискент	—	22,0
Қуйи Чирчиқ	—	11,1
Юқори Чирчиқ	—	2,2
Бўстонлиқ	—	—
Калинин	—	—
Оҳангарон шаҳри	—	—
Олмалиқ шаҳри	—	—

ҒАНИШЕР ЮНУСОВ БРИГАДАСИ ЧИГИТ ЭКИШГА КИРИШДИ

Тўсатдан ҳаво айниб, кун ботиш томонда қуюқ кора булут пайдо бўлди. У минут сайин катталашиб, ҳаш-паш дегунча осмоннинг ярмини қоплади. Боягина баданларни жизиллатиб, ажабтовур нур сочаётган қуёш булут ортида қолди.

Ҳамманинг кўзи осмонда. Баъзилар «энди нима бўларкин» деб ташвишда қолса, баъзилар табиатнинг бу қайсарлигидан ғижиниб қўярди. Ахир табиат уларнинг аксига юриб иш қилаяпти: сен экавер, мен ёмғиримни қуявераман, кўрамиз ким зўр экан, дегандай ҳужумга отланаяпти.

Орадан кўп ўтмади. Чўл томондан кучли шамол келиб, чанг-тўзон кўтарди. Картада ишлаётган одамлар бир-бирларини кўролмай қолдилар. Чарсчурс қилиб, йирик-йирик ёмғир доналари туша бошлади. Жала қуйиб берди.

— Оббо ноинсофей, оббо ноинсофей! — дер эди Ғанишер ака шийпон томон йўл олар экан. — Бу нима қилгани. Эндигина 15 гектар экувдик-а!

Ёмғир тиниши билан ҳамма ўз иш жойига шошилди. Бироқ бунинг ҳеч қандай фойдаси бўлмади. Ёмғир кўп ёғиб, ерни хамирдай ивитиб юборган экан. Универсалчи Иномжон Рустамов тракторни ўт олдириб, ўрнидан жилдириб ҳам кўрди. Кузда шудгорланиб ўғитга роса тўйган ер тракторни ютиб юборгудай билқиллаб турарди.

Бригада аъзолари яна бир ерга тўпланишди. Ҳарким бугунги кўнгилсиз ҳол ва келгусидаги ишлар ҳақида ўзича мулоҳаза юритарди.

— Бу ёмғир 2—3 кунда қуримайди, — хафа бўлиб гапирди сеялкачи Мўйдинжон Мирзараҳимов.

— Ҳавога боғлиқ, — деди Қиличбой ака унинг сўзига қўшилмай. — Офтоб роса қиздириб юборса, бир кунда шудгорнинг чанги чиқиб кетади.

Биров у, биров бу деб, тортишув бошланди. Ғанишер Юнусов гапга аралашмай анчагина жим ўтирди. Ерга чигит, Шер аканинг таъбири билан айтганда тинчлик уруғи экиш қизитиб юборилган бир пайтда бебош булутларнинг челаклаб сув қуйиб, ишни тўхтатиб қўйиши ҳаммага ҳам алам қилади-да.

Бригадир ҳамон сукутда эди. Ҳалигина қаттиқ-қаттиқ гапириб, қизғин мунозара қилаётган кишилар, Ғанишер аканинг авзойига қараб бўлса керак, энди секин-секин сўзлашардилар. Бригадир уларни бир нафас тинглагач, тортишувга якун ясади.

— Атрофимизда зовур кўп. Бунинг устига еримиз янги. Ҳар қанча заҳ бўлса бир кечада тортиб юборади. Эртага ҳаво очилиб кетса юз гектар ернинг ҳаммасини бороналаб чиқамиз. Бўлмаса, қатқалоқ бўлиб кетади. Эҳтимол тушдан кейин экишни ҳам бошлармиз.

Булут ортидан улкан лахча чўғ бўлиб чиққан қуёш тезда ер бетини селгитиб қўйди. Бригада аъзолари аҳиллик билан ишга тутиндилар. 2 трактор картанинг гоҳ у томонига, гоҳ бу томонига «чопиб», борона тортарди. Кишилар ҳам қўлларига хаскаш олишди. От-уловлар ҳам ишга солинди.

Тушдан кейин иш якунланди. Иномжон Рустамов «ДТ-24» рулига, Мўйдинжон Мирзараҳимов сеялкага ўтирдилар. Ҳолмамат Абдувалиев картанинг нариги четига бориб, сим бўшатувчи қозиқларни ўрнидан кўчирди. Бу четида эса бригада табелчиси Андақул Саримсоқовнинг ўзи туриб олди. У чапдастлик билан сим бўшатувчи қозиқни навбатдаги ерга олиши биланоқ Мўйдинжон симни сеялкага улади. Шуни кутиб турган Иномжон машинани секин қўзғотиб, кенг майдонда суза кетди.

Трактор олға интилар, сеялкадан тинчлик фаровон ҳаёт уруғлари оқиб тушиб, пўрсилдоқ тупроққа томир қадарди.

С. СУЛТОНОВ.
Гулистон районидаги Ленин номли колхоз

ГЕКТАРИДАН 42 ЦЕНТНЕР УЧУН

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозида чигит экишга пухта тайёргарлик кўрилаётир. Бу иш айниқса ўртоқ Раҳим Жалолов бошлиқ бригадада намунали уюштирилган. Бригада аъзолари ҳар гектар ерга 12-13 тоннадан гўнг тайёрладилар. Ер текислаш, сув йўлларини тозалаш ишлари тамомланди.

Шу кунларда бригада аъзолари тупроғи етилган ерларни пешма-пеш бороналаб қўймоқдалар. Улар шу йўл билан ерда нормал нам сақлаб, чигитни қисқа муддат ичида бир текисда ундириб олиш ва пировардида ҳар гектар ердан 42 центнердан «оқ олтин» кўтариш учун курашмоқдалар. Бригадада ариқ ёқаларига, карта четларига ҳар хил дарахтлар ўтқазиш ҳам қизғин давом этаётир. Шу кунгача 1000 туп мевали кўчат ўтқазилди. 500 туп терак, 3 минг туп тол ва 50 минг туп тол қаламчалари экилди.

Л. АЗАМАТОВ.

АГРОНОМ МАСЛАҲАТИ

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг кўпайишига йўл қўймайлик

Бу йилги об-ҳаво шароити қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг кўпайиб кетиши учун қулай бўлиб турибди. Ҳозирги кундаёқ пахта далаларининг атрофларидаги бегона ўтларда ўргимчаккана, шира трипс ва кузги тунлам сингари зараркунандалар бор. Айрим жойларда зарпечак ҳам пайдо бўлди. Шунга қараганда қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг тез кўпайиб кетиш хавфи бор. Шунинг учун бунга қарши актив кураш бошлаш керак.

Шира, трипс ва зарпечаклар кўкатларда, кузги тунлам эса тупроқда бўлади. Ердан чигит униб чиқиши билан бу зараркунандалар ёш ғўзага ёпишадилар ва уни зарарлайдилар, натижада ўсимликнинг ривожланиш даври камида 15—20 кун кечикади. 1958 йилда областимизнинг кўпгина хўжаликларида ана шундай аҳвол юз берган эди.

Ўтган йилларда йўл қўйилган хатоларни такрорламаслик учун айни шу кунларда пахта далаларининг четларидаги бегона ўтлар дориланиши керак. Бунинг учун 10 процентли карболиниум аралашмаси сепилади. Лозим бўлса бу тадбир яна бир неча марта такрорланади.

Оққўрғон районининг айрим колхозлари, Бекобод, Орджоникидзе ва Чиноз районларининг баъзи хўжаликлари зараркунандаларга қарши курашни бошладилар. Бироқ бошқа районларда бу ишга ҳали киришилгани йўқ. Зараркунандаларга қарши курашилаётган районларда ҳам бегона ўтларни дорилаш ишлари яхши ташкил қилинмаган. Масалан Бекобод районида 50 та ОУН-4-6 маркали агрегат бор. Бироқ ҳозирги кунда шундан фақат 7 таси ишлаётир. Шунингдек Орджоникидзе районида 27 агрегатдан 16 таси. Сирдарё районида 34 агрегатдан фақат 5 таси ишга солинган. Янгийўл, Ўрта Чирчиқ районлари ва Янгиер шаҳри хўжаликлари эса бу ишга мутлақо киришганлари йўқ.

Эҳтимол, бу хўжаликларнинг раҳбарлари, ҳашаротлар кўпайгандан кейин ҳам уларни қириб улгирамиз, деб юришгандир. Бундай бўлишига сира йўл қўйиб бўлмайди, чунки зараркунандалар қанча кўпайса, уларга қарши кураш шунча қийинлашади. Кўп миқдорда дори ва ишчи кучи сарфланади.

Янгийўл, Сирдарё, Гулистон, Ўрта Чирчиқ районлари қишлоқ хўжалик инспекцияларининг бош агрономлари Содиқов, Шкода, Жунисбеков, Хан Спартак ўртоқлар пахта ҳосилдорлигини оширишда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашнинг аҳамияти жуда катта эканлигини тушунишлари керак. Яқин кунлар ичида барча имкониятларни ишга солиб, ҳашаротга қарши курашни чинакамига ташкил қилишлари лозим.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг кўпаймаслиги, қирилиб кетиши учун турли кураш усулларидан фойдаланиш мумкин. Масалан, кузги тунламга қарши кураш мақсадида уруғлик чигитни гексохлоран дусти билан дорилаш керак. Бунда бир тонна чигитга 40 килограмм 12 процентли гексохлоран дусти аралаштирилади. Агар айрим ерларда кузги тунлам жуда кўп миқдорда тухум қўйганлиги аниқланса, экиш олдидан бир тонна чигитга 60—80 килограммдан 25 процентли гексохлоран дусти аралаштирилади.

Агар ўт-ўланларда шира ва трипслар пайдо бўлса, ҳар гектар ер ҳисобига 300 граммдан 30 процентли ёки 150—200 граммдан 60 процентли меркаптапос аралашмаси пуркалади. Бордию, ўргимчакананинг пайдо бўлганлиги аниқланса, 100 литр сувга 100 грамм анобазин ва 200 грамм совун аралаштириб сепиш керак. Ўргимчакканага қарши бир градусли оҳак-олтингугурт қайнатмасидан ҳам фойдаланиш мумкин.

Қишлоқ хўжалик экинларини, жумладан бедани беда филчасидан ҳимоя қилиш ҳам катта аҳамиятга эга. Бунинг учун яқин 3—5 кун ичида бедазорларга гексохлоран дусти сепилсин. Агар бу модда 12 процентли бўлса, ҳар гектар ерга 60-80 килограммдан, 25 процентли бўлса 40 килограммдан солиниб, кейин бороналанади. Шу йўл билан ана шу кунларда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши актив курашиб, уларнинг кўпайишига йўл қўймайлик. Ҳамма агрегатларни тўла ишга солиб, зараркунандаларни қириб ташлайлик!

С. БОНДАРЕНКО,
В. ДУБРОВИН,
агроном-энтимологлар.

Тухум тайёрлаш йиллик планини бажардилар

Аҳолининг гўшт, сут, тухум, ёғ сингари чорвачилик маҳсулотларига бўлган талабини тўла қондириш учун курашаётган чорвадорларимиз, паррандачиларимиз кундан-кунга яхши натижаларга эришмоқдалар. Жумладан, Қуйи Чирчиқ районининг колхоз ва совхозлари давлатга тухум сотиш йиллик планини 100,4 процент бажардилар. Давлатга 481 минг дона тухум сотилди.

Шунингдек, тухум тайёрлаш йиллик планини бажарганлиги тўғрисида Бекобод районидан ҳам рапорт олинди. Бу район давлатга 230 минг дона тухум топширди. Янгиер шаҳрининг паррандачилари ҳам тухум тайёрлашда юқори кўрсаткичларга эришдилар. Районда ҳозиргача 554 минг дона тухум сотилиб план муддатидан илгари ортиғи билан бажарилди.

Н. С. Хрушчевнинг Францияга қилган визити якунлари тўғрисида чет эл матбуотида баён этилган фикрлар

Жаҳон жамоатчилиги ва матбуоти Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчевнинг Францияга сафарини зўр эътибор билан кузатиб турди. Н. С. Хрушчевнинг Франция бўйлаб сафари тўғрисидаги, унинг аҳоли билан учрашувлари ҳақидаги, президент де Голль билан музокаралари тўғрисидаги хабарлар радио ва телевидение орқали эшиттириб турилди, кўпдан-кўп газеталарнинг энг кўринарлик жойларида эълон қилинди. Бу хабарларда визитнинг Франция-Совет муносабатлари учун ҳам, бутун дунёда кескинликни юмшатиш учун ҳам катта аҳамиятга эга бўлганлиги таъкидлаб кўрсатилди.

Ҳозир чет эл матбуоти Н. С. Хрушчевнинг Францияга қилган сафар якунлари тўғрисида тафсилий материаллар эълон қилмоқда ва сафар натижаларини бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшилган муҳим ҳисса деб баҳоламоқда.

Совет ҳукумати бошлиғи Н. С. Хрушчевнинг Францияга сафари муваффақиятли тугалланганлигини Чехословакияда чуқур мамнуният туйғуси билан кутиб олдилар. Н. С. Хрушчевнинг энг шонли тинчлик миссияларидан бири тугалланди, деб ёзади Прагада чиқадиган «Праце» газетаси. Бу миссияни бутун дунё зўр қизиқиш билан кузатиб келди. Бизнинг мамлакатимизда, деб ёзади газета, бу зафарли миссия эътибор марказида турди. Совет Иттифоқи ва Франция ўртасидаги муносабатларнинг қандай бўлишига халқаро кескинликнинг бундан буёнги юмшатилиши кўп жиҳатдан боғлиқдир. Хрушчевнинг Францияга сафари, деб ёзади «Лидова демократие» газетаси, дунёдаги барча халқлар учун давлат арбоблари учрашувларининг тўғри ва зарурий нарса эканлигини исботлайдиган ишончли далил бўлди. Ижтимоий тузумдаги тафовут кишиларга учрашиш, дўстликни мустаҳкамлаш ва тинч-тотув яшаш учун халақит бермаслиги керак.

Польшада чиқадиган «Трибуна люду» газетаси Совет-Франция музокараларига бағишланган ҳужжатларни, шунингдек Н. С. Хрушчевнинг матбуот конференциясида ва Франция телевидениеси орқали сўзлаган нутқини кўринарлик жойларда эълон қилиб, Совет ҳукумати бошлиғининг, давлат арбоблари халқларнинг ўзаро манфаатларини ҳисобга олсалар, бир-бирларига ён берсалар, ҳамжиҳатликка эришиш учун ҳаракат қилсаларгина халқаро муносабатларни нормаллаштириш ишини олға силжитиш мумкин, деган сўзларини уқтириб кўрсатади. Газета Н. С. Хрушчевнинг Францияга қилган визитининг муваффақияти ишонч иқлимини вужудга келтиришдан иборат бўлганини таъкидлаб ёзади.

Ливан газеталари Совет-Франция қўшма ахбороти текстини ва Н. С. Хрушчевнинг матбуот конференцияси тўғрисидаги ҳисоботни энг кўринарлик жойларда ва катта сарлавҳалар остида эълон қилди. Газеталар сарлавҳаларда Н. С. Хрушчевнинг, музокаралар муваффақиятли тугалланди, деган сўзларини таъкидлаб кўрсатмоқда ва ҳар иккала мамлакатнинг ҳамма низоли масалаларни тинч йўл билан ҳал этишга келишганликларини уқтириб ёзмоқда. «Аннидо» газетаси музокара якунларини шарҳлаб бундай деб ёзади: «Қуролсизланиш бизнинг кунларимиз учун энг муҳим проблема эканлиги ва шундай бўлиб қолиши ҳақида Хрушчев ва де Голль бир фикрга келдилар. Улар шунингдек Совет Иттифоқи билан Франция ўртасидаги муносабатларни дўстлик ва ҳамкорлик руҳида ривожлантириш халқаро кескинликни юмшатиш ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишида муҳим роль ўйнайди, деб ҳисоблайдилар.

3 апрель якшанба куни бўлганлиги учун Парижда фақат иккита газета — «Юманите — диманш» ва «Журналь дю диманш» газеталари чиқди. Ҳар иккала газета Н. С. Хрушчевнинг Францияда бўлиши тўғрисидаги хабарларни энг кўринарлик жойларда эълон қилди. Бу хабарлар орасида Совет-Франция қўшма ахбороти марказий ўринни эгаллайди. «Журналь дю диманш» газетаси бу хабарни жуда катта сарлавҳа остида босиб чиқарди: «Хрушчев Москвага қуйидаги натижалар билан қайтмоқда: савдо, фан ва атом энергияси соҳаларида совет-француз алоқаси кенгайтирилади». Сўнгра газета ахборотда тилга олинган халқаро муносабатлар соҳасидаги низоли масалаларни ва қуролсизланиш проблемасини тинч йўл билан ҳал этиш ҳақидаги муҳим масалаларни таъкидлаб кўрсатади. Газета президент де Голлнинг Совет Иттифоқига бориш тўғрисидаги Н. С. Хрушчев таклифини қабул қилганлигини мамнуният билан кўрсатиб ўтади.

Америка, Англия ва Италия матбуоти Н. С. Хрушчевнинг Францияга қилган визити тугалланганлиги ҳақидаги материалларга катта ўрин бермоқда. Америка газеталари Совет-Франция қўшма ахборотининг ва Совет ҳукумати бошлиғининг Рамбуедаги матбуот конференциясининг мазмунини кўринарлик жойларда эълон қилди, шунингдек Н. С. Хрушчевнинг Францияда бўлишининг сўнгги кунлари ҳақида ҳикоя қиладиган хабарларни босиб чиқарди. «Нью-Йорк таймс» газетаси визитнинг тугалланишига бағишланган хабарларнинг бутун бир сериясини «Хрушчев Францияга қилган ўз визитини тамомламоқда, у, сафар мақсади — тинчликни таъминлаш эканлигини таъкидламоқда» деган сарлавҳа остида биринчи саҳифада эълон қилди.

Римда чиқадиган «Темпо» газетаси ёзадики, Н. С. Хрушчев билан де Голлнинг учрашуви натижасида «ҳар иккала мамлакат ва ҳар иккала давлат арбоби ўртасида ҳамжиҳатликнинг янги вазияти вужудга келди ва кутилмаган перспективалар очилди, бу перспективалар келажакда янада кенгайиши мумкин».

(ТАСС).

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 90 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

СОФИЯ, 4 апрель (ТАСС). Болгария телеграф агентлиги хабар қилади: Болгариядаги энг йирик нашриёт бўлган Болгария Коммунистик партиясининг нашриёти В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллиги арафасида Лениннинг бир қанча асарларини, шунингдек унинг яқин кишиларининг, сафдошларининг ва замондошларининг улуғ йўлбошчи тўғрисидаги хотираларини босмага тайёрламоқда.

Шу кунларда Ленин асарларининг 37-томи — бешта қўшимча томдан бири босмадан чиқди.

Яқин орада В. И. Лениннинг сафдоши Г. М. Кржижановскийнинг Ленин тўғрисидаги хотиралари — «Мутафаккир ва революционер» номли ҳамда В. И. Ленин ва Н. К. Крупскаянинг фаолияти тўғрисида мақолалар тўплами — «Ленин тўғрисида» номли китоблар чиқарилади.

Махсус илмий сессияда қилинадиган докладлар айрим том қилиб нашр этилади.

ФРАНЦИЯДА ЯНГИ ПАРТИЯ ТУЗИЛДИ

ПАРИЖ, 4 апрель. (ТАСС). Париж атрофидаги Исси-ле-Мулино деган жойда кеча янги тузилган партиянинг таъсис съезди бўлди. Бу партия ўзини Бирлашган социалистик партия деб атайди.

Янги сиёсий партия Франция автоном социалистик партияси билан «Сўл социалистик иттифоқ»нинг бирлашуви натижасида вужудга келди. Уларга Компартиянинг собиқ аъзолари бўлган ренегатлар ҳам қўшилди.

Съезд қатнашчилари партия хитобномасини қабул қилдилар. Хитобнома шахсий ҳокимият режимини қоралайди. Жазоирда урушнинг тўхтатилишини талаб қилади, мамлакатдаги давлат мактабларида таълимнинг дунёвий характерда бўлишини ҳимоя қилади, қуролсизланиш учун курашга ҳамда Францияда социализм қурилишини тайёрлашга даъват этади.

ЖЕНЕВАДА ЎН ДАВЛАТ ҚОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

ЖЕНЕВА, 4 апрель. (ТАСС махсус мухбири). Бугун Миллатлар саройида қуролсизланиш юзасидан ўн давлат комитетининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисда Совет делегациясининг бошлиғи В. А. Зорин сўзлади.

Мажлисдан кейин В. А. Зорин матбуот конференцияси ўтказди. Совет делегациясининг бошлиғи чет эл мухбирларини ўнлар комитетининг бугунги мажлисида сўзлаган нутқининг мазмуни билан таништирди ҳамда матбуот вакилларининг саволларига жавоб қайтарди.

Ўнлар комитетининг навбатдаги мажлиси 5 апрелда бўлади.

ВЕНГРИЯДА ОЗОДЛИК КУНИНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ

БУДАПЕШТ, 4 апрель. (ТАСС). Эрта тонгдан бошлаб жуда кўп кишилар шаҳарнинг ҳар томонидан шаҳар боғига кела бошладилар. Бу ерда Дьерд Дож проспектида Венгрия озод қилинганлигининг 15 йиллиги шарафига ҳарбий парад бўлди.

Проспект қизил ва қизил-оқ-яшил байроқлар билан, партияни, социализм қураётган венгер халқини улуғловчи плакатлар билан байрамлардагидек безатилган. Марказий трибуна рўпарасидаги аркда Маркс, Энгельс, Лениннинг катта портретлари турибди.

Эрталаб соат 10 да Я. Кадар, И. Доби, Ф. Мюнних, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва 4 апрелни байрам қилиш учун келган совет делегациясининг аъзолари К. Т. Мазуров ва генерал-полковник М. С. Шумилов трибунага чиқдилар.

Венгрия Халқ Республикаси мудофаа министри Геза Ревес рапортни қабул қилиб, парад қатнашчиларига ва меҳнаткашларга қарата нутқ сўзлади. У 15 йил эркин меҳнат соҳасида венгер халқи эришган ютуқларни таъкидлаб айтдики, ҳозир халқаро аҳвол венгер халқининг яратувчилик планларини амалга оширишига қулай шароит туғдирмоқда.

Нутқ тамом бўлгандан кейин қўшинлар муради бўлди, сўнгра минг-минглаб будапештликлар баҳор қуёши нур сочиб турган майдонлар, боғлар, скверларни тўлдирдилар. Пойтахтнинг кўп жойларида халқ сайиллари бошланди.

Редактор: З. ЕСЕНБОЕВ.

Телевизор экранида

6 АПРЕЛДА

19.30. Ўқувчилар учун ўзбек тилида «Пионер босқичлари».

20.00. Ватанимиз бўйлаб. Ўзбек тилида ҳужжатли фильм.

20.20. Сўнгги ахборот.

20.40. Ўзбек тилида ҳужжатли фильм.

21.10. Албан-совет бадиий фильми «Фуртуна».

22.50. Реклама ва эълонлар.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/IV да **Марварид қидирувчилар**, 7/IV да **Кармен**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/IV да **Холисхон**, 7/IV да **Гамлет**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/IV да **Оқ нилуфар**, 7/IV да **Фарғона ҳикояси**.

КИНО

Хўрланганлар — «ВАТАН» (1-серия кундуз соат 1 да), 2-серия «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун). «МИР» (эрталаб 10, кундуз 12, 2, кеч 6 ва 10 да), «ФЕСТИВАЛЬ» (1 ва 2-серия).

Иванна — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МИР» (кундуз соат 4 ва кеч 8 да).

Биз — вундеркиндлармиз — «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ульяновлар онласи — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 да).

Ленин 1918 йилда — «ИСКРА» (1-залда эрталаб соат 9 да).

Биринчи кун — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да).

Анна Эйдеш — КИНОЛЕКТОРИЙ (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 9 яримда).

Дўст-ўртоқлар — «СПУТНИК» (эрталаб соат 10, кундуз 12, кеч 6 ва 9 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

кулги кечалари

Анохин раҳбарлигида

ҚИЗИҚЧИЛАР ГРУППАСИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

ва янги программада

цирк томошалари

Томоша кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг Махсуслаштирилган **93-ТРЕСТИГА**
Олмалиқ ва Тошкент шаҳарларида ишлаш учун:
дипломли **электросваркачилар, темир-бетон ва металл** конструкцияларини баландликда **монтаж қилучи слесарлар**

керак

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Апанасенко кўчаси, 35-уй, кадрлар бўлими.

«УЗТРАНССПЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИГА
экскаваторчилар, бульдозерчилар, тракторчилар, ремонтчи слесарлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 10-уйда, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136, Совет қурилиш бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156 Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Секретариат — 34808, 115. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 05140. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Нашр. А-1568.